

Het Bruuijsel

Vogelwacht Uden e.o.

VOGELWACHT UDEN E.O.

- Voorzitter** : Jan-Willem Hermans
Broekmorgen 28 (5401 PK) Uden
Tel.: 0413-269804
- Secretaris** : Liesbeth Verkaar
Oliemolenstraat 53 (5402 LH) Uden
Tel.: 0413-265397
- Penningmeester** : Anita van den Acker
Raam 523 (5403 TM) Uden
Tel.: 0413-253151
- Bestuursleden** : Riky Alma, Peter van de Braak en Johan van Roosmalen.
- Bankrelatie** : ABN-AMRO Uden, rekeningnummer: 60.99.68.254

“HET BRUUIJSEL” - nummer 2 - 2005

- Redactieleden** : Margreet Hoefnagels, Jan-Willem Hermans, John Hermans, Peter Noy, Liesbeth Verkaar, Jolanda Rutten en Adrie Nijssen.
- Typewerk + correctie:** Jolanda Rutten
Boekelsedijk 14, Zeeland
Tel.: 0486-453462
E-mail: jolanda@cdevink.com
- Eindredactie + kopij** : Peter Noy
Eikenwal 186, Uden
Tel.: 0413-251691
E-mail: pknoy@hetnet.nl
- Omslag** : Graphiset B.V. te Uden.
- Drukwerk** : Theo Thijssen en Wim Hoefs (faciliteiten: Basisschool De Vlonder)
- Verspreiding** : Sandra van de Burgt en Lies Schoenmakers.

“HET BRUUIJSEL” verschijnt 4x per jaar in een oplage van 210 exemplaren

- Clubgebouw** : De Groenhoeve
Artillerieweg 3, Uden (bij Kinderboerderij)
Tel.: 0413-250047
- Website Vogelwacht** : www.vogelwachtuden.nl

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar toestemming voor hebben gegeven.
Men dient dan wel het Bruuijsel als bron te vermelden.

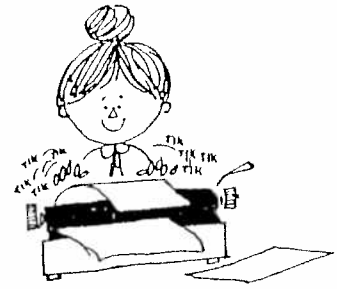
Inhoudsopgave

Colofon	Redactie	01
Inhoudsopgave	Redactie	02
Mededelingen Redactie	Margreet Hoefnagels	03
Even voorstellen.....	Adrie Nijssen	04
Van de Bestuurstafel.....	Liesbeth Verkaar	05
Voorjaarsexcursie Friesland 2005 inleiding	Liesbeth Verkaar	07
Friesland, donderdag 5 mei.....	Marlies Noy	08
Friesland, vrijdag 6 mei	Annie Vervest	09
Friesland, zaterdag 7 mei	Theo Veldpaus	10
Friesland, zondag 8 mei.....	Conny Koenen-Lamp	11
Vogelwaarnemingen excursie Friesland 2005.....	Jan Verhoeven	12
Pestvogels in Uden	Jan-Willem Hermans	13
Het regent zonnestralen!!!!	Jan-Willem Hermans	14
Nijlgans kraakt Torenavalkkast.....	Jan van den Tillaart	15
Excursie naar de Biesbosch	Patrick Raats	16
Birdpix.nl: dé site voor iedere vogel- en natuurliefhebber	Hans Bossenbroek	17
Jaarverslag werkgroep Uilen	John Hermans	18
Vogel onder de Loep... de Boomkruiper	Pedro van den Acker	20
Dagexcursie Holterberg (Sallandse Heuvelrug)	Toy Janssen	21
JeugdVogelwacht Uden	Stijn van Gils	24
Verslag werkgroep Stootvogels.....	Will van de Crommert	26
Excursie naar de Stippelberg	Lia Mickers	27
De Marensse eendenkooi	Adrie Nijssen	29
Bijzondere Waarnemingen	Peter van de Braak	30
Werkgroep Natuur en Milieu.....	Jan-Willem Hermans	32
In gesprek met... Toy Janssen.....	Liesbeth Verkaar	34
Pestvogels, zomaar in onze achtertuin!	Wilma van Hoek	36
Publiekswandeling Maashorst, zondag 1 mei 2005.....	Stijn van Gils	37
"Big day" in de Maashorst.....	Jan-Willem Hermans	38
Wetenwaardigheden.....	John Hermans	40
Vogels in onze tuin	Jolanda Rutten	42
Verrassende broedvogels in de Maashorst	John Hermans	44
De Harde Notenkraker.....	R. Regulus	45
Vogelwacht Uden maakt gebruik van nieuwe techniek	Toy Janssen en Peter vd.Braak	46
Bijzonderheden uit de Vogelwacht - Winkel.....	Jacques Raats	48
Advertenties.....	Redactie	49

Mededelingen van de Redactie

Half vijf in de ochtend, de eerste zonnestraaltjes piepen door een kier in het gordijn. Maar daar word ik niet wakker van. Nee, het is de merel die vlak boven mijn raam in de dakgoot zijn ochtendgezing aanheft. Hij heeft er zin in. Het duurt niet lang of hij krijgt antwoord van een soortgenoot die een paar tuinen verderop zit. De derde meldt zich en binnen de kortste keren wordt het een zangwedstrijd. Er worden meer vogels wakker die zich allemaal melden. Dan hoor ik een helderder, voller geluid. Even tellen: ja, vier keer wordt een stukje herhaald, dan begint hij aan de volgende strofe, ook weer vier keer. De zanglijster is terug!! Een paar jaar heb ik hem niet gehoord in onze buurt, nu is hij er weer. Op dat geluid val ik weer in slaap. Als ik echt wakker word staat de zon hoog aan de hemel, het wordt een warme dag. In de tuin kwetteren de mussen en de mezen blijven ook maar doorkletsen. Een duif zit tranentrekkend in de boom te roepen. In de verte hoor ik de koekoek. Dit is zomer, nu zou het vakantie moeten zijn...

Maar eerst moet er nog een Bruujssel gemaakt worden. Dank zij een groot aantal schrijvers in de club hebben we weer veel leuke artikelen. Zoals de verslagen van de mensen die met 26 deelnemers naar Friesland zijn gegaan. En het enthousiasme over de dag in de Biesbosch. Dankzij de digitale fotografie kunnen we zelfs schitterende plaatjes kijken die tijdens de boeiende excursie naar de Holterberg zijn gemaakt. Wisten jullie dat de monniksgier van de Extremadura in Spanje via de Cevennes in Frankrijk en de Tongelaar bij Mill in Flevoland is beland? De eerste maandagavondwandeling van dit seizoen was gepland bij het Arboretum te Heesch, die met maar liefst 37 man goed bezocht was. Dicht bij huis is ook het een en ander te melden: over de werkgroep 'Natuur & Milieu' waar Jan-Willem Hermans verslag van doet en over de pestvogel die zich zelfs in de tuin van Wilma van Hoek (gastschrijfster) heeft gewaagd. Een aantal werkgroepen hebben hun jaarverslagen klaar. Waarbij dat van de uilen gedestilleerd is uit het grote jaarverslag van de Brabantse Kerkuilenwerkgroep. Samenwerking hè! Ook de mensen die de Big-Day op 22 mei in de Maashorst hebben meegemaakt, in de zon hoop ik, vinden een verslag van die dag. Dat de Vogelwacht goed thuis lijkt te raken in de digitale media is te merken op onze website. Die wordt steeds vaker bezocht. Kijk daar ook naar het aandeel van de JeugdVogelwacht. Zij hebben hun eigen blad erop gezet. Soms moet er wat recht gezet worden: in het vorige Bruujssel was bij het verslag over de bosuil (door Liesbeth Verkaar) een verkeerde illustratie geplaatst. De bosuil bleek een laplanduil te zijn!! Wie zag het? Kijk goed, hij zit erachter! Is dat allemaal wat cryptisch? Kijk dan nog eens goed in het vorige Bruujssel (dat heb je toch zeker niet weggegooid?)

Helaas gaat er een rubriek verdwijnen: Wetenschappelijk. Bedankt Don-Alexander voor al het gevlooi in de kennis en de manier waarop je die voor ons begrijpelijk op papier hebt gezet. We zijn blij dat je beloofd hebt niet helemaal te stoppen met schrijven en dat je ons zo nu en dan nog wilt laten genieten van je verhalen. Tegelijkertijd kunnen we ook mededelen dat Liesbeth Verkaar de rubriek: 'In gesprek met..' heeft opgepakt. Zij kent al veel leden van de club. Maar ze vindt dat iedereen elkaar beter moeten leren kennen. Dit is een goede manier. Succes, Liesbeth. En dan de enquête. Er zijn al een aantal leuke en behartenswaardige reacties binnen. Maar we wachten nog op de rest. Omdat we weten dat sommigen graag hun woordje willen doen over de club en ons blad, maar dat dat er niet altijd meteen van komt, is de enquête met de laatste maandagenda nog een keer verstuurd. Voor degenen die het vergeten waren, of die er per ongeluk het nestkastje mee gestoffeerd hebben is er nog een kans. Na de zomervakantie volgen dan de uitslagen. En natuurlijk zullen we naar jullie luisteren, ook al kunnen we het niet iedereen naar de zin maken.

Tot slot: op onze oproep voor nieuwe redactieleden heeft Adrie Nijssen zich aangemeld. Adrie is sinds enige tijd actief binnen de Jeugdwerkgroep en schrijft met enige regelmaat stukjes voor het Bruujssel. Zij stelt zichzelf verderop in het Bruujssel voor. Als je iets uit de winkel wilt hebben, kijk dan achter in het blad naar de lijst met spullen die te koop zijn. Bestellen kan via Jacques Raats. Hij is te bereiken via telefoon: 0413 - 369388 (voor afspraak van tevoren even bellen). Het is de bedoeling dat er binnenkort ook via de website artikelen on-line kunnen worden besteld. We houden jullie uiteraard op de hoogte van de ontwikkelingen.

Wij wensen iedereen een heel mooie zomer met veel vogelplezier en een fijne vakantie. Voor boeiende vakantie ervaringen houden wij ons altijd aanbevolen!!

Namens de Redactie,
Margreet Hoefnagels

Even voorstellen...

Enige tijd geleden werd mij gevraagd of ik lid van de redactie van het Bruujssel wilde worden. Dat leek me wel wat en ik zal me even voorstellen. Mijn naam is Adrie Nijssen en al mijn hele leven geïnteresseerd in alles wat met de natuur te maken heeft. Ik ben lid van de Vogelwacht Uden (circa acht jaar) en ook van de Vleermuiswerkgroep Noord-Brabant en het IVN. Samen met mijn vriend heb ik geruime tijd het secretariaat van de Groenhoeve gerund. Ook ben ik een van de begeleidsters van de Jeugdvogelwacht. Eén van mijn hobby's is schrijven. Korte verhalen, verslagen en gedichten. Alles wat je meemaakt op papier zetten, daar beleef ik plezier aan. Als de interesse aanwezig is volgen de verhalen meestal vanzelf. Ik ga er de komende tijd mijn best voor doen.

Adrie Nijssen

Van de Bestuurstafel...

Nieuwe leden

Er zijn vier leden lid geworden van onze club, namelijk, Carel van de Sanden en Jac Barten uit Erp, Harry Cornelissen uit Mill en Willy van den Heuvel uit Boekel. Ook hebben zich weer twee nieuwe jeugdleden aangemeld, Jamy van der Ven en Eveline van der Heijden. We wensen alle nieuwe leden veel plezier binnen onze club!

Mededelingen

- Vijf leden gaan binnenkort bij elkaar zitten om te bekijken wat de mogelijkheden zijn van het in elkaar zetten van een boek over "Vogels in de Maashorst". Ons vijftwintigjarig jubileum is nog ver weg (7 februari 2008), maar je ziet het, nu al worden er voorzichtig activiteiten ontplooid.
- Stichting Vogelasiel Someren bedankt ons voor de steun (€ 0,50 per lid per jaar) en stuurt ons het jaaroverzicht. Ze zijn voor het grootste deel afhankelijk van giften en doen veel goed werk. Op 21 mei j.l. bestonden ze vijftwintig jaar. Jan Verhoeven is naar de receptie geweest.
- De excursie naar Lac du Der voor het kijken naar de Kraanvogels is afgelast in verband met te weinig reactie op de jaarvergadering. Het was ook te dicht in de buurt van de waddenexcursie gepland.
- In de gemeentegids 2005 staan wij onder de rubriek 'Dieren'. Er is een kaart ingestuurd om dit te veranderen, zodat we weer onder natuurverenigingen staan, waar we thuis horen.

- Het mooie stuk van Leo Ballering in het vorige Bruujssel, heeft er toe geleid dat we een datum geprikt hebben om ons archief weer eens onder de loep te nemen (dinsdag 5 juli om 20.00 uur in de Groenhoeve). Het is best belangrijk om de geschiedenis van onze vereniging in kaart te brengen en te houden. Ook wordt de zolder dan weer eens opgeruimd. Heb je zin om mee te helpen, graag!
- De webcam op de Kerkuil, die bij Jan van den Tillaart broedt, is een groot succes. Vele reacties uit binnen- en buitenland. Verderop in dit blad lees je hier meer over.
- Op 19 maart zijn in de Groenhoeve de projecten 'Regenwater en Zonnestroom' geopend door Dijkgraaf Verheijen, Hans Luit van de EMI en Rens van Loon van de gemeente. Waarschijnlijk komt er ook nog een kleine windmolen, die mooi aansluit op het geheel. Dit alles in het

kader van het bewust omgaan met onze energiebronnen. Joop Bergsma heeft deze projecten, samen met leden van onze club en het IVN, tot stand gebracht. Een knappe prestatie.

- We zijn weer zeer hartelijk ontvangen door Ton Derks op Hemelrijk op de maandagavondwandeling van 25 mei. Hij heeft uitleg gegeven over de uitbreidingsplannen die hij heeft en liet ons een planschets Hemelrijk-Voskuilenheuvel zien. Hij wil een heideveld, een golfbaan en een bungalowpark aanleggen (recreatielandschap met recreatieboulevard). Dit alles is nog in een onderzoeksfase, maar neemt al aardig vaste vormen aan. We houden dit via de werkgroep Natuur en Milieu in de gaten.
- De gemeente Oss en Staatsbosbeheer hebben ons uitgenodigd om aanwezig te zijn bij de opening van de uitbreiding op de Munse hei bij Nistelrode. Hier is een stuk begrazingsgebied opnieuw ingericht.

- Ook waren we uitgenodigd door het Waterschap om bij de opening aanwezig te zijn van de ecologische verbindingszone bij de Leijgraaf, deeltraject Moleneind. Johan en Liesbeth zijn hier geweest namens de Vogelwacht.
- Op 10 juli staan we weer met onze winkel op de Schapenmarkt in Odiliapeel.
- De Worldbirdwatch die Vogelbescherming weer organiseert gaan we dit najaar combineren met onze eigen Vogelteldag. Dit is op zaterdag 1 oktober a.s. Meer informatie hierover volgt nog. Onze eigen vogelteldag van zondag 16 oktober komt hiermee te vervallen.
- Op dinsdag 8 november wordt een spectaculaire dialezing gehouden door Han Meeuwsen in het kader van ons thema 'Publieksactiviteiten'. Vanwege de verwachten belangstelling wordt éénmalig uitgeweken naar wijkgebouw 'd'n Eigen Herd' aan de Rooijsestraat in Uden. Je zult hier nog veel over horen en lezen voor het zover is.
- Op 28 augustus gaan we weer met de club naar het Vogelfestival in de Flevopolders. Dit komt ook op de maandagenda te staan.
- We gaan een Boomvalk en een Havik op laten zetten voor educatieve doeleinden. Uiteraard gebruiken we hier alleen slachtoffers voor.
- Je bent als Vogelwachtlid nu nog beter af, want je krijgt 10% korting op artikelen uit de winkel. Niet-leden betalen dus voortaan 10% meer. Aad van Toor maakt mooie stevige voederhuisjes, voor € 8,- te koop bij Jacques Raats, onze winkelbeheerder.

Stichting de Groenhoeve

Het bestuur van de Stichting de Groenhoeve plus de beide besturen van IVN-Uden en Vogelwacht Uden hebben op 27 april vergaderd, het volgende is besproken:

- De voortuin is een aangelegenheid van de Stichting, maar waarschijnlijk zal het IVN bestuur dit oppakken. De wens is om er een boerenvoortuin van te maken.
- Het schoonmaken van de vloer wordt niet door Jolande (schoonmaakster van de Groenhoeve) gedaan. We moeten een rooster maken om bij toerbeurt samen met het IVN de vloer te schrobben. Jan-Willem informeert wat het kost om een coating te laten aanbrengen, zodat de vloer beter te reinigen is.
- Chris van Lieshout is geen voorzitter van de Stichting meer, maar blijft nog wel actief in het bestuur. De beide clubs moeten op zoek naar een nieuwe voorzitter, maar het liefst zien we weer een lid van de Vogelwacht, om het evenwicht te behouden. Joop Bergsma heeft nu de vergadering geleid.
- Er is een nieuwe verwarmingsketel geplaatst. Bij de Kinderboerderij komt nog een ketel, maar dan moet er eerst een sleuf gegraven worden om de gasleiding te verleggen. We zijn dan van het probleem af, dat wanneer de Kinderboerderij aan het stoken is, er ook in de grote ruimte gestookt wordt terwijl daar niemand is.
- Drie leden van de werkgroep scholengidsen van het IVN hebben een lesbrief gemaakt voor rond het natuurpad en de nieuwe projecten bij de Groenhoeve. Iedere opdracht heeft een stelling: "Waar of niet waar". Aan de hand van 'weetjes en tips' moeten de kinderen zelf ontdekken of de stelling klopt. De lesbrief is klaar, Graphiset sponsort deze lesbrief helemaal. Binnenkort wordt deze lesbrief aangeboden aan alle basisscholen van Uden en omgeving. Ze kunnen dan met de klas een ontdekkingstocht houden rond de Groenhoeve.
- De Kinderboerderij heeft nu ook een eigen website: www.kinderboerderijuden.nl.

Namens het bestuur wil ik al onze leden een heel fijne vakantie toewensen, met mooi weer en heel veel vogels. Kom gezond weer thuis en tot ziens op onze brunchwandeling 4 september a.s.!

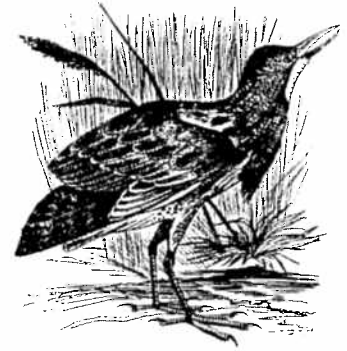
Namens het Bestuur,
Liesbeth Verkaar

Excursie Friesland, mei 2005

Inleiding

Van 5 mei tot en met 8 mei zijn we met zesentwintig vogelaars voor de tweede keer naar Friesland geweest. In mei 2003 hebben we hier ook de voorjaarsexcursie doorgebracht. Toch gingen er dit keer maar zeven van de zesentwintig mensen mee die er twee jaar geleden ook bij waren. Voor het merendeel was dit dus de eerste keer.

Er was een zeilschool afgehuurd genaamd “De Twirre” in het dorpje Earnewald, midden in Friesland. Ons onderkomen heette: ‘De Elf Steden’. Dit onderkomen lag vlak bij het Nationaal Park “De Alde Feanen” (de oude venen) en had zes grote slaapkamers en een grote keuken met alles erop en eraan. Van deze keuken hebben we niet veel gebruik gemaakt, althans niet om te koken. Donderdag (Hemelvaartdag) zijn we uit eten geweest, vrijdag aten we een visje op Schiermonnikoog en zaterdag had Peter een geweldige barbecue besteld. Koken was deze keer dus niet nodig.

Wie gingen er mee?

Theo en Dorien Versteegden (op zondag 35 jaar getrouwd!), Ineke Kleijnen, Conny Koenen, Theo van der Velden, Joke van den Boogaard, Noud en Ria van de Rakt, Petra Hermens, Vera Brounts, Marlies Noy, Annelies Timmerman, Annie Vervest, Jan Verhoeven, Ad van Wanrooij, André Kuipers, Tiny van Boekel, Jacques en Patrick Raats, Peter Noy, John Hermans, Stijn van Gils, Theo Veldpaus, Lambert en Hermien Verkuilen en Liesbeth Verkaar.

Wat een geluk!

We hebben enorm veel geluk gehad met het weer. De voorspellingen waren meer dan slecht, toch zijn we maar twee keer echt nat geworden, tijdens een bui op Schiermonnikoog en tijdens het terug lopen van een uitkijkpunt. Het was koud, maar als je genoeg kleren aan doet is dat niet erg. Het weer heeft ons dus gelukkig op geen enkele manier belemmerd van onze activiteiten.

Het gezelschap was weer erg gevarieerd, van jong tot oud (Stijn was met zijn achttien jaar de jongste) en van fanatiek vogelaar tot gelegenhedsvogelaar. We kunnen weer terug kijken op een geslaagde voorjaarsexcursie, leuke groep, keigezellig, veel gewandeld, veel vogels, veel gezongen, weinig geslapen, lekker gegeten en veel ‘geouwehoerd’.

Mooiste moment

We hebben deze excursie drie Nationale parken bezocht namelijk: ‘De Alde Feanen’, Schiermonnikoog (met Sandra en Toy als dagbezoekers) en het Lauwersmeergebied. Het mooiste moment van deze excursie vond ik de wandeling met een man of acht ’s morgens vroeg om kwart voor zes door ‘De Alde Feanen’. Kraakheldere lucht, de zon die opkwam boven een smalle band bewolking wat heel apart licht gaf, de weerkaatsing van de struiken, riet en blauwe lucht in de slootjes en poelen, het geluid van de Snor, Roerdomp en vele andere vogels, werkelijk schitterend, wat kan de natuur toch fantastisch mooi zijn! En als je dan ook nog de Blauwborst, Snor en de Goudvink goed kan bekijken is het helemaal af. Dat we niet naar de Roodhalsgans zijn gegaan, omdat het aan de andere kant van het eiland was, zal ik waarschijnlijk nog lang betreuren, maar ja, de meeste beslissingen zijn niet meer terug te draaien.

Liesbeth Verkaar.

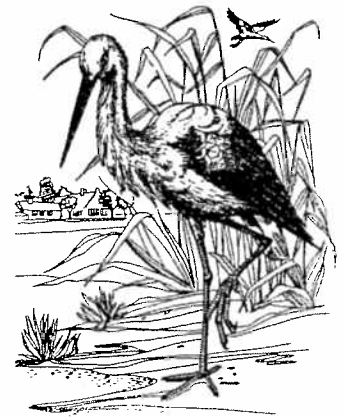
P.s.: Peter, alweer bedankt voor de perfecte organisatie!

Donderdag 5 mei door Marlies Noy

Op Hemelvaartsdag was het dan zover! Mijn eerste meerdaagse excursie met de Vogelwacht Uden brak aan. Om acht uur 's morgens stonden 26 vogelliefhebbers bepakt en bezakt bij ons clubgebouw de 'Groenhoeve'. Peter Noy, mijn tweelingbroer, had ons precies verteld hoeveel onderbroeken, zakdoeken en zakgeld we mee moesten nemen dus wat dat betreft kon het niet misgaan! Met zeven auto's vetrokken we. Het weer bleef de hele dag wat bewolkt en fris, maar het bleef overwegend droog. We konden niet verdwalen naar dat verre Friesland want de route en de reistijden waren exact op papier gezet. We gingen naar Earnewald, naar zeilschool de Twirre. Spannend, want ik was nog nooit in het hoge noorden van Nederland geweest. De reis ernaar toe was zo voorbij want ik zat in een auto met gezellige mensen.

Aangekomen in Friesland vielen de leegte (weinig huizen), de groene weilanden, de polders en de prachtige 'kop-staart-romp' boerderijen me op. En wat veel wind!!! (teveel wind). Wat hebben ze weinig bosgebieden en veel water! (teveel water). We sliepen met zijn allen in een zeilschool annex kampeerboerderij. Heel eenvoudig allemaal, maar wel netjes. De dames bij elkaar op stapelbedden, de heren bij elkaar op stapelbedden en de stelletjes bij elkaar. Keurig zoals het hoort... Bij aankomst werden we verrast met koffie en gebak. Een goed begin!

Daarna gingen we welgemoed op zoek naar de eerste vogels in het moerasgebied 'de Oude Venen'. Het bleek een prachtig moerasgebied te zijn waar onze voeten wegzompten in de aarde. We veerden als het ware heen en weer! Al snel zagen we vier Ooievaars. Moeder Ooievaar zat hoog en droog te broeden en verroerde geen vin. De vader cirkelde heen en weer boven het nest. Was hij eten aan het zoeken of verveelde hij zich? Connie vond ze prachtig en heeft er later nog geweldige kiekjes van gemaakt met haar supersonische camera. Wat maakte ze veel vogelfoto's en natuurlijk ook sfeerfoto's. Wat die laatste zijn, dat weet ik nu nog niet! In dat soppige gebied waren vele vogels te bewonderen. Eenden, tureluurs, reigers, ganzen, meeuwen, rietzangers, een Smient en een Spreeuw. We zagen zowaar een Bruine Kiekendief en een Buizerd! Na die Piepcursus van John en Riky, kon ik alle vogelgeluidjes in het echt horen en dat is toch veel mooier dan van een CD-tje. En ik heb geoefend hoeveel ik er nog herkende. Toch nog maar vaak oefenen... De ervaren vogelaars in het gezelschap waren gelukkig nooit te beroerd om het maar weer geduldig te zeggen welk vogelgeluid we hoorden.

Wat me al de eerste dag opviel was dat er al snel twee soorten vogelaars te onderscheiden waren: Je had de 'snelle jongens', de 'dy-hards' en de wat rustigere, tragere groep. De snelle jongens telden en spotten razendsnel en maakten soms ook meer kilometers en de 'rustige' kletsten wat meer, keken ook naar bloemetjes en de koeien in de wei. Ik behoorde bij de laatste groep. Wisten jullie dat de 'dy-hard' Ad van Wanrooy ook wel Sinterklaas werd genoemd door iemand uit het dorp? Nog een saillant nieuwtje: Peter heeft zijn antieke, loodzware, prehistorische verrekijker verruild voor het nieuwste, duurste verrekijkertje wat je maar kunt bedenken. De 'rolls royce' onder de verrekijkers is in zijn bezit. En ik tuurde opgewekt door mijn mini-kijkertje van de Aldi van vijf euro.

In het natuurcentrum in de buurt konden we naar reuze, opgezette vogels kijken en, je raadt het al, vogels op een groot diascherm zien. Na het moeras en de middagboterham gingen we nog een wandeling in de buurt maken en kwamen terecht bij een uitkijkpost. Daar klommen we met zijn allen in. Ik zag veel water (teveel...) en veel vogels (neen, niet teveel). Ik viel daar zowat in slaap. Ik was erg moe en sliep met m'n ogen open. Ik denk dat er veel watervogels zaten...

Op de terugweg werden we nog bij een huis weggejaagd omdat we met een aantal telescopen en verrekijkers naar een zeldzame vogel zaten te kijken die op een dak zat. 'Ik vind dat jullie vreemd doen', schreeuwde de bewoner van het huis ettelijke malen, ondanks onze verzekering dat het toch echt om dat vogeltje ging! 's Avonds gingen we in onze netste kleren naar het plaatselijke restaurant waar ik een heerlijk driegangen menu verorberd heb. Tja, van de buitenlucht krijg je honger. Om tien uur waren we weer terug in de boerderij. Mijn ogen vielen weer bijna dicht. Moe en voldaan van alle indrukken ging ik naar het stapelbed en viel in slaap zodra mijn hoofd het kussen raakte.

Vrijdag 6 mei door Annie Vervest

Peter vroeg me of ik weer een stukje wilde schrijven voor in Het Bruijsel. Ik had dat samen met Lia ook gedaan over de najaarsexcursie op Ameland. En wij konden dat toch zo goed!!!! Juist ja, wij. Maar nu moet ik het alleen en ik schrijf helemaal niet graag. Mijn belevenissen zouden die moeten beschrijven van het dagje op Schiermonnikoog. Die hele dag heb ik geprobeerd om zoveel mogelijk de namen van al die eenden, vogels, steltlopers enz. te onthouden. Jammer genoeg zijn er maar een paar blijven hangen. Ik kan jullie dus niet veel wijs maken en ik loop geen risico dat ik hier af ga als een gieter. Daarom zet ik luk raak maar een verhaal in elkaar.

Ik zelf heb genoten van die dag, zoals trouwens van elke dag. De deelnemers aan deze excursie waren aardig en de verzorging door Peter en Liesbeth was pure verwennerij. Ik heb een paar dagen heerlijk de wind om m'n oren gevoeld en m'n hoofd werd af en toe door regen leeg gespoeld. Ook die dag, vrijdag, eerst een heerlijk ontbijt, klaargemaakt door de corveeploeg en ..... ongelooflijk, iedereen zat om zeven uur al aan tafel. Kun je nagaan hoe schandalig vroeg de corveeploeg uit bed was. Die hadden de zorg voor de nodige koffie voor het ontbijt, en voor al die thermoskannen die gevuld moesten worden. Gelukkig was er ook een afwasmachine in onze drie sterren accommodatie en daardoor kon de ploeg op tijd de boot halen die ons naar Schiermonnikoog zou brengen.

Er stond voor iedereen weer een fiets klaar en de dag kon daar beginnen, een lange dag want we zouden daar blijven tot de laatste boot vertrok en dat was om half negen. Toy en Sandra kwamen ons die dag ook vergezellen. Schiermonnikoog is een fantastisch eiland waar vogels zich goed thuis voelen. Maar dat geldt ook voor de mensen van de Vogelwacht, wat waren ze enthousiast en wat hadden ze veel gezien!! Er was een groep die de Nachtegaal heel goed kon horen, maar heel bijzonder... dat vogeltje heel goed hadden kunnen bekijken. Annelies had zelfs een Velduiltje (???) ontdekt. Ik heb m'n best gedaan om dat beestje ook te zien, maar ondanks mijn nieuwe kijker is me dat niet gelukt.

Er waren er meer die de dag super vonden, zoals Ineke, Connie en ondergetekende, wij hadden "zonder hulp" twee kemphanen ontdekt. Maar het meest van al was Ad in de wolken. Dankzij zijn gejodel werd hij door wat kleuters aangezien als Sinterklaas, en het aantal vogels wat hij gehoord of gezien had was die dag op 108 stuks gekomen. Wel jammer dat twee Houtsnippen hem zo hadden laten "verschieten", maar toch kon zijn dag niet meer kapot. Af en toe kwamen de groepen elkaar tegen, zoals in dat café, waar de warmte je tegemoet kwam. Er werd geschoven met tafels en stoelen om toch maar een plekje te veroveren, want wat had iedereen het koud.

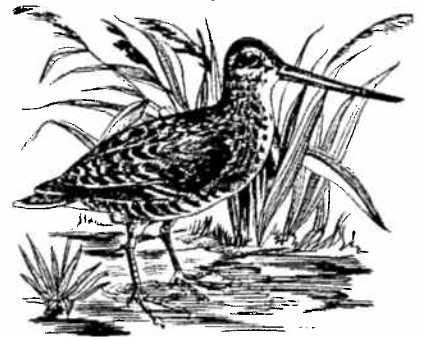
Ook moest de inwendige mens nog versterkt worden voor we het eiland verlieten, dus er werd een poging gedaan om met zo'n twintig man nog een visje te gaan eten bij de beste visboer op het eiland. Uiteindelijk werd het toch de fritestent, want als je nummer zoveel bent in de rij is een visje toch niet zo lekker meer. Volgens Petra wordt er trouwens ook te veel gegeten op zo'n dag.

Op de valreep ging de band van de fiets van Lambert nog kapot, maar uiteindelijk heeft ook hij op tijd de boot gehaald, waar honderden Grutto's ons uit kwamen zwaaien. Ik vraag me nu nog steeds af hoeveel vogels Stijn gezien heeft, aan zijn neus te zien moet die het recordaantal gehaald hebben. Moe, maar voldaan stapte ik weer in de auto bij John, die mij en Annelies weer veilig naar onze drie sterren accommodatie zou rijden. Soms trapt hij wel op de rem voor één of andere vreemde vogel, maar ik zat toch met een gerust hart bij hem in de auto. Dank je wel John, voor het rijden. Nadien werd er, onder het genot van een pilsje of een wijntje, nog druk nagepraat over wat iedereen zoal die dag had zien vliegen. Al met al weer een hele mooie dag. Over onze drie sterren accommodatie gesproken: De volgende morgen had ik corvee, en deze drie sterren accommodatie werd voor mij in één klap een vijf sterren accommodatie. De tafel was gedekt en de koffie stond klaar. Geweldig!

Zaterdag 7 mei door Theo Veldpaus

De avond van tevoren hebben we onder dirigent / liedjesverzinster Joke geoefend voor een liedje ten behoeve van Theo en Dorien Versteegden die zondag op moederdag hun 35e huwelijksdag vierden. We hebben tot in de kleine uurtjes geoefend. En het ging steeds beter omdat onze kelen goed werden gesmeerd en er steeds meer durf kwam om mee te zingen. De zaterdagochtend iets later opgestaan, een tijd die meer bij Peter past. Vroeg in de ochtend was de eerste ploeg onder leiding van Jan Verhoeven al het veld in geweest en hadden zo de eerste 65 soorten al op hun onbijtbordje liggen, waaronder bijzondere soorten als Blauwborst, Watersnip en de IJsvogel. Tijdens het ontbijt zagen we de lucht al dicht trekken en even later begon het zachtjes te regenen. Het is verder tot halverwege de middag een druiligere dag geweest. We zouden deze dag het Lauwersmeergebied bezoeken. De vele vogelkijkhutten bieden een goed uitzicht op de aanwezige watervogels.

Na onze eerste stop in de Kollumerwaard gingen we weer snel naar de auto, jammer van de regen want het was een heel mooie uitkijkpost. Van daaruit weer verder naar het noorden gereden en wat vanuit de auto rondgekeken. In het plaatsje Zoutkamp zijn we een kopje koffie gaan drinken met iets lekkers erbij. Vanuit de kijkhut bij het 'Jaap Deensgat' hebben we onder andere de Zwarte Ruiter, Zomertaling en Kemphanen (-hennen) waargenomen. Bij een restaurant nabij een vakantiepark van Landal Greenparks (Suyderoogh, red.) hebben we weer een stop gemaakt en lekker wat gegeten. In het vissershaventje van Lauwersoog hebben we een rondje gereden en door een enkeling is een zeehond gezien. Vervolgens zijn we weer naar het zuiden gereden. We hebben nog een stop gemaakt in Ezamukeeg en hebben daar vanuit een kijkhut nog van alles gezien.

Het weer was intussen een stuk beter geworden en dat maakte toch nog een stuk van de dag goed. De zon liet zich gelukkig weer zien. Van daaruit zijn wij terug gegaan naar ons verblijf omdat er voor deze avond een barbecue stond gepland.

Na ons een beetje te hebben opgepoetst zijn wij langzaamaan gaan eten. Stijn, John en Patrick zorgden samen dat het vlees gebakken en bezorgd werd. De rest stond als een open buffet op tafel. Samengevat kwamen we niets tekort. De kelen werden opnieuw gesmeerd en onder leiding van Noud kon het gezang weer beginnen. Iedereen mocht zijn liedje inzetten en er werd niemand overgeslagen.

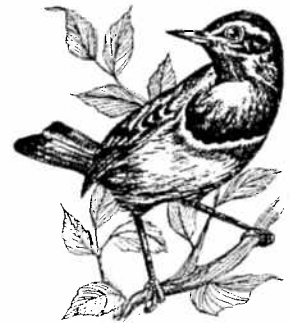

Zondag 8 mei door Conny Koenen

Ik werd al heel vroeg (half zes) gewekt uit mijn vogeldromen, deze zeer vroege vogels gingen al om zes uur op pad. Annelies en ondergetekende gingen om kwart over zeven het gebied de Alde Feanen in. Wat een prachtig gebied is dat toch. We werden verwelkomd door een Koekoek (ook gezien) en een Fitis.

Een Ooievaar liep rustig te foerageren en we hoorden de Rietzanger, de Grasmus en de fascinerende roep van de Roerdomp. Ik heb mooie sfeerfoto's gemaakt, totdat het begon te stortregenen en we met spoed retour gingen naar 'De Elf Steden'. Het ontbijt was zeer feestelijk en supergezellig. De ontbijtploeg had alles mooi versierd voor het bruidspaar Theo en Dorien die al 35 jaar samen heel gelukkig vogelen. En omdat het ook nog eens moederdag was, waren er heerlijke warme broodjes en gekookte eieren. Al met al een feestelijk ontbijt.

Om ongeveer half tien zijn we het natuurgebied van Earnewald in gewandeld, daar zagen we en hoorden we weer de Fitis, de Rietzanger, Kokmeeuwen, Buizerds maar als klap op de vuurpijl een Blauwborst en een Goudvink (mannetje). Wat een mooie afsluiting van vier heerlijke, gezellige vogelwacht dagen.

Waargenomen soorten Friesland 2005

1	Fuut	44	Kievit	88	Nachtegaal
2	Dodaars	45	Steenloper	89	Blauwborst
3	Aalscholver	46	Bonte Strandloper	90	Zwarte Roodstaart
4	Roerdomp	47	Kleine Strandloper	91	Paap
5	Blauwe Reiger	48	Kemphaan	92	Roodborsttapuit
6	Ooievaar	49	Wulp	93	Tapuit
7	Lepelaar	50	Regenwulp	94	Merel
8	Knobbelzwaan	51	Grutto	95	Zanglijster
9	Kolgans	52	Rosse Grutto	96	Snor
10	Grauwe Gans	53	Tureluur	97	Sprinkhaanzanger
11	Grote Canadese Gans	54	Zwarte Ruiter	98	Rietzanger
12	Roodhalsgans	55	Groenpootruiter	99	Kleine Karekiet
13	Rotgans	56	Oeverloper	100	Tuinfluit
14	Brandgans	57	Houtsnip	101	Braamsluiper
15	Bergeend	58	Dwergmeeuw	102	Grasmus
16	Nijlgans	59	Kokmeeuw	103	Zwartkop
17	Smient	60	Stormmeeuw	104	Fluiter
18	Wilde Eend	61	Zilvermeeuw	105	Fitis
19	Krakeend	62	Grote Mantelmeeuw	106	Tjiftjaf
20	Pijlstaart	63	Kleine Mantelmeeuw	107	Goudhaantje
21	Slobeend	64	Grote Stern	108	Bonte Vliegenvanger
22	Wintertaling	65	Visdiefje	109	Matkop
23	Zomertaling	66	Noordse Stern	110	Pimpelmees
24	Tafeleend	67	Zwarte Stern	111	Koolmees
25	Kuifeend	68	Houtduif	112	Zwarte mees
26	Eider	69	Holenduif	113	Staartmees
27	Zwarte Zee-eend	70	Turkse Tortel	114	Boomkruiper
28	Blauwe Kiekendief	71	Zomertortel	115	Spreeuw
29	Bruine Kiekendief	72	Koekoek	116	Wielewaal
30	Sperwer	73	Velduil	117	Vlaamse Gaai
31	Havik	74	Gierzwaluw	118	Ekster
32	Buizerd	75	IJsvogel	119	Kauw
33	Torenvalk	76	Grote Bonte Specht	120	Zwarte Kraai
34	Boomvalk	77	Veldleeuwerik	121	Ringmus
35	Fazant	78	Oeverzwaluw	122	Huismus
36	Waterral	79	Boerenzwaluw	123	Vink
37	Waterhoen	80	Huiszwaluw	124	Groenling
38	Meerkoet	81	Boompieper	125	Putter
39	Scholekster	82	Graspieper	126	Goudvink
40	Kluut	83	Witte Kwikstaart	127	Kleine Barmstijg
41	Bontbekplevier	84	Gele Kwikstaart	128	Kneu
42	Goudplevier	85	Winterkoning	129	Rietgors
43	Zilverplevier	86	Heggenmus		
44	Kievit	87	Roodborst		

Stand op vrijdag 114 soorten, op zaterdag 123 soorten en op zondag 129 soorten.

Jan Verhoeven

Pestvogels in Uden

Het zal waarschijnlijk niemand ontgaan zijn dat we deze winter en voorjaar een invasie van Pestvogels beleefd hebben. Alvorens in te gaan over de verschijning van deze vogel in onze regio hierbij eerst iets over zijn levenswijze en herkenning.

Het kan niet missen, de Pestvogel is gemakkelijk herkenbaar aan de grijsachtig roodbruine kleur, opvallende kuif, fraaie vleugeltekening, de zwarte keel en de felgele staartpunten.

Aan het eind van de handpennen heeft de vogel scharlakenrode lakplaatjes, die bij de mannetjes zeer opvallen. Hier dankt de soort zijn engelse naam Waxwing aan. De Pestvogel werd in de middeleeuwen beschouwd als voorbode van naderende pest. Dit idee werd ingegeven door het onverwachte, soms invasieachtige winterbezoek van de vogels, iets dat nogal eens samenviel met het uitbreken van de pest. Deze ziekte, gevolgd door de zwarte dood, leidde voorts tot de volksnaam zwarte vogel. Enkele andere streeknamen zijn: lakvogel, lakstaart, sneeuwvogel en berner. Deze laatste naam betekent vogel uit bohemen (hier kwamen de zigeuners vandaan). De Pestvogel bezoekt dus lang niet elke winter ons land, maar als het een 'Pestvogelwinter' is zijn ze door hun

geringe schuwheid gemakkelijk waar te nemen. Vaak doen ze zich in groepjes tegoed aan de bessen van gelderse roos, lijsterbes en rozenbottels. De Pestvogel broedt in naald- en berkenbossen van noordelijke streken (Polen, Scandinavië). Ook bomen en struiken hebben een wisselende dracht. Er zijn overvloedige jaren bij, maar ook schaarse jaren. In zo'n jaar waarin weinig bessen zijn geproduceerd, krijgt de Pestvogel honger en gaat zwerven. Dit gebeurt ongeveer eens in de tien tot vijftien jaar.

In de herfst van 2004 waren er al geluiden dat in het Noorden van Nederland overal Pestvogels te zien waren. Ikzelf heb ze in december 2004 in de Flevopolders waargenomen. Maar weinig waarnemingen onder de rivieren. Op 31 oktober werd er een vogel gemeld in Keldonk. Verder bleef het stil tot 6 maart 2005. Op die dag zijn er zes exemplaren gesignaleerd bij het Shell station van Andringa in Uden. Vooral aan de overzijde van de Industrielaan, bij de Schoenenreus zijn deze vogels langdurig te zien geweest. Hier staat een boompje met sierappels, waar ze op afgekomen zijn. De aantallen liepen op tot 35 exemplaren. Ook kregen wij diverse meldingen van mensen die in hun tuin Pestvogels zagen. Ook Liesbeth Verkaar kon vanuit haar woonkamer een tijdje de Pestvogels bewonderen. Begin april zijn de laatste exemplaren gesignaleerd. Volgens www.waarneming.nl zijn er in maart 2005 maar liefst 10.021 exemplaren geconstateerd in Nederland.

In ons archief is te lezen dat we ook in 2000 Pestvogels gezien hebben, op 1 januari 2000 maar liefst vijftien vogels. Keldonk is zeer in trek bij Pestvogels, blijkens de waarneming op 27 december 1996 van één vogel. Het wachten is op de volgende invasie.

Jan-Willem Hermans

Het regent zonnestralen!!!!

Op zaterdag 19 maart 2005 heeft de officiële ingebruikname plaatsgevonden van de zonnestroompanelen, het regenwaterproject en het infoterras. Leden van de Vogelwacht, het IVN en de Kinderboerderij waren uitgenodigd, naast de sponsors en een aantal genodigden, om op deze zaterdag het project te aanschouwen en in werking te stellen. Om 11.00 uur was de Groenhoeve aangenaam gevuld, zo'n honderd personen waren aanwezig. Joop Bergsma, de geestelijke vader van de projecten, nam namens Stichting de Groenhoeve het woord. Joop vertelde waarom wij tot deze realisatie zijn gekomen en dat we als voorbeeld kunnen werken. Uiteraard werd iedereen bedankt die gewerkt heeft aan de realisatie van dit project. In de flyer die is uitgereikt wordt het als volgt omschreven: *Verbeter de wereld....*

de groenhoeve

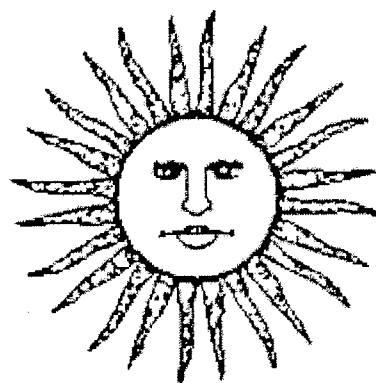
Twee voorbeelden van hoe het anders kan. De Groenhoeve wil in Uden laten zien welke mogelijkheden er zijn in en om het huis op het gebied van "duurzaam waterbeheer" en "duurzaam omgaan met energie". De concrete voorbeelden en uitleg op het infoterras laten zien hoe iedereen op eenvoudige wijze een bijdrage kan leveren aan een beter milieu. Voor alle duidelijkheid: het gaat stichting "De Groenhoeve" bij het opzetten van dit soort projecten niet om eigen gewin maar om het bevorderen van het bewustwordingsproces met betrekking tot het anders omgaan met water en energie.

Project Regenwater

Anders omgaan met water. Al het regenwater van het dak van de Groenhoeve stroomde, samen met het afvalwater, naar het openbare riool. Het is gewoon zonde om het schone regenwater te vermengen met het vieze afvalwater! Daarom is het regenwater afgekoppeld van het riool. Het wordt verzameld in een ondergrondse opslagtank. Dit schone regenwater wordt benut voor het doorspoelen van de toiletten, als drinkwater voor de dieren, voor het schoonspuiten van de dierenverblijven en voor beregening van de weiden. Door zo'n systeem kan het jaarlijkse waterverbruik van 190.000 liter teruggebracht worden tot zo'n 60.000 liter, een besparing van maar liefst 70 %.

Project Zonnestroom

Anders omgaan met energie. Het project Zonnestroom is en praktisch voorbeeld op het gebied van het anders omgaan met energie. Natuurlijke hulpbronnen gaan daardoor langer mee. Met de zonnepanelen op het dak van de Groenhoeve wordt stroom opgewekt. Het systeem bestaat uit twintig zonnepanelen met een vermogen van 2.400 Wp (Wattpiek) en geeft een jaarlijkse opbrengst van bijna 2.000 kWh. De Groenhoeve heeft een jaarlijks energieverbruik van 6.750 kWh. Dit systeem levert een energiebesparing op van bijna 30 %.

Na deze uitleg van Joop uit de flyer kreeg Hans van Luit het woord. Hans van Luit was directeur van de EMI, die het ons in staat stelde om door subsidie de zonnepanelen aan te schaffen. In een vurig pleidooi vertelde Hans dat wij deze wereld in bruikleen hebben voor onze kinderen en er daardoor zorgvuldig mee moeten omgaan. Door een schakelaar om te zetten begon een lamp fel te schijnen en werden cijfers zichtbaar op een bord waarop de besparing zichtbaar gemaakt wordt die de zonnestroom oplevert. Dit bord hangt dadelijk in de hal van de Groenhoeve, zodat iedereen kan zien hoeveel het bespaard.

Hierna werd dijkgraaf Lambert Verheijen uitgenodigd om de spreekstoel te betreden. Het Waterschap is de beheerder van ons water. Projecten zoals die bij de Groenhoeve uitgevoerd zijn, zorgen voor een betere waterbeheersing. Door het omzetten van een hefboom stroomde water uit een gieter naar beneden en werd op het bord zichtbaar wat voor regenwater we gebruiken in plaats van leidingwater. Annemie van de Ing van het IVN-Uden vertelde het één en ander over de lesbrief die opgesteld is over dit project en die bedoeld is om jeugdigen uitleg te geven over energie- en waterbesparing. Op een powerpoint-presentatie kon iedereen zien hoe de werkzaamheden zijn uitgevoerd.

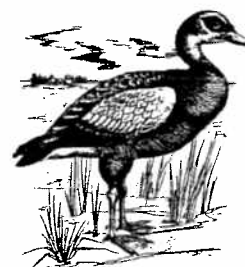
Hierna ging het gezelschap naar het infoterras. Dit terras werd geopend door wethouder Rens van Loon. De gemeente vindt ons initiatief geweldig om aan inwoners van Uden te laten zien wat er op eenvoudige manier mogelijk is. Iedereen is lovend over het terras. Na het nuttigen van een hapje en een drankje gingen we huiswaarts, met het meenemen van een gietertje als aandenken. Het was een geslaagde happening, de Groenhoeve wordt hoe langer hoe meer het groene centrum van Uden!!

Jan-Willem Hermans

Nijlgans kraakt torenvalkkast!

Sinds enkele jaren hangt in de buurt van het modelvliegtuigveldje aan de Egelweg een torenvalkkast. Dit paartje wat hier elk jaar broedt, is bijna ieder jaar het eerst met het leggen van het eerste ei. Op zaterdagmiddag 26 maart gingen wij (Anita en ik) voor het eerst het nest spiegelen. Spiegelen wil zeggen door middel van een spiegel op een aluminium stok vanaf de begane grond in de kast kijken. Toen wij aankwamen waren het vrouwtje en mannetje zenuwachtig rond de kast aan het vliegen. Met de gedachte aan het eerste ei de stokken in elkaar, spiegel erop en even kijken. Toen de spiegel voor de kast kwam schrok ik me wezenloos want uit de kast vloog een nijlgans tegen de spiegel. De nijlgans had op dat moment acht eieren en was stevig aan het broeden en had dus de kast gekaapt van het torenvalkenpaar.

Wat nu te doen, niks dus, de natuur moet het maar oplossen. De torenvalken zullen wel ergens anders hun eieren leggen. Twee dagen later ging ik terug en de Torenvalk was nog in de buurt en op 31 maart zat man en vrouw Torenvalk vlakbij in een buizerdnest van 2004 in een populierenrij. Het buizerdnest op veertien meter hoog heb ik op 9 april gespiegeld en er waren toen drie eieren van de Torenvalk gelegd. Mooi dus, alles komt goed, totdat de Nijlgans met de jongen uitvloog en ze langs de Leygraaf zat met drie jongen en bij nacontrole in de kast weer drie eieren van de Torenvalk en nog één ei van de Nijlgans lagen. Bij het spiegelen van het Buizerdnest waren op dat moment geen eieren van de torenvalk te zien en op 9 mei lagen in de kast zes eieren. Het Torenvalkenpaar heeft dus de kast tijdelijk verhuurd aan de Nijlgans.

De Nijlgans verblijft momenteel in het plasje bij Uden-Zuid met haar drie jongen en was te bewonderen in het Brabants Dagblad van 21 mei op de geluidswal. Wat betreft de Torenvalk, die zit nu rustig haar eieren uit te broeden. De Torenvalken rond Mariaheide doen het trouwens goed dit jaar met acht paar en waarvan drie vijflegsels en vijf zeslegsels. De eerste jongen zijn inmiddels uit en de muizen zijn gewaarschuwd...

Jan van den Tillaart

Excursie naar de Biesbosch

Zo, de excursie op 21 maart j.l. naar de Biesbosch was weer zoals elk jaar druk bezocht en veel te zien. Het begon 's morgens vroeg al goed. Peter van de Braak kwam al laat aan rijden met de mededeling: "Hebben jullie ook die Pestvogels gezien bij het pompstation (Shell, red.)?" Iedereen zei natuurlijk volmondig nee?! Waren die er dan? De meeste waren toen natuurlijk nog niet aan het vogelen, want we gingen naar de Biesbosch en niet naar Uden. Wij dus snel allemaal in de auto's gestapt en naar de Pestvogels gaan kijken. En zo waar, ze zaten er nog, maar niet lang. Toen daar 27 vogelaars naar stonden te kijken vonden ze het eigenlijk wel goed geweest en gingen ze hun eigen weg. Vervolgens stond er een lange rit te wachten met Joop Bergsma als reisleader. Alleen in de auto's achter hem konden ze natuurlijk niet verstaan wat hij allemaal zat te vertellen onderweg en moesten ze het maar met eigen ogen, oren en mond doen.

Toen we eenmaal in het gebied aan kwamen zijn we op verschillende locaties gestopt en hebben we leuke waarnemingen gedaan. Bijvoorbeeld bij de eerste stop de Blauwe Kiekendief, bij de tweede de eerste Boerenzwaluwen van dit jaar en bij de derde hebben een aantal voor de eerste keer dit jaar de Tjiftjaf gehoord (nu tot vervelens toe). Bij de laatste stop gingen we een stuk wandelen. De start was alweer goed, meteen kwam er de Groene Specht voorbij vliegen. Even verderop moest er hevig gebabbeld worden over de oeverwaluwwand terwijl er wel een Klapekster te zien was, maar daar hadden ze even geen tijd voor, en telde deze waarneming dus niet mee. Even later zei Peter van de Braak dat hij een Roodborsttapuit had gezien. Deze telt ook niet mee, hij had hem als enige gezien. Vervolgens waren er natuurlijk weer veel waarnemingen die wel mee telden. Zoals de Brilduiker en het Nonnetje en vervolgens na lang zoeken (we wisten tenslotte dat hij er zat) toch de Klapekster en nu telt hij wel mee. De Roodborsttapuit nog steeds niet en zal ook niet meer worden geteld.

Na deze wandeling werd het wel tijd om ergens een versnapering te halen, want van al dat moois krijg je toch honger en dorst, bij de meeste was de thermoskan ook al lang leeg. Na deze versnapering was het toch wel weer tijd om huiswaarts te gaan, waar we vervolgens weer bijna allemaal en ook nog andere leden tegen kwamen, bij, ja je raadt het al, de Pestvogel!

De 70 soorten die we deze mooie dag zijn tegen gekomen zijn:

Winterkoning, Rotsduif, Smient, Heggenmus, Houtduif, Pijlstaart, Ringmus, Groene Specht, Krakeend, Huismus, Grote Bonte Specht, Wilde Eend, Matkop, Ekster, Wintertaling, Pimpelmees, Gaai, Slobbeend, Koolmees, Kauw, Tafeleend, Staartmees, Zwarte kraai, Kuifeend, Boomkruiper, Roek, Nonnetje, Roodborst, Torenvalk, Brilduiker, Vink, Bruine Kiekendief, Bergeend, Putter, Blauwe Kiekendief, Nijlgans, Groenling, Buizerd, Canadese Gans, Tjiftjaf, Grutto, Rotgans, Rietgors, Bokje, Grauwe Gans, Boomleeuwerik, Kievit, Rietgans, Graspieper, Scholekster, Knobbelswaan, Witte Kwikstaart, Kluut, Zilvermeeuw, Zanglijster, Wulp, Stormmeeuw, Merel, Blauwe Reiger, Kokmeeuw, Spreeuw, Grote Zilverreiger, Aalscholver, Pestvogel, Fuut, Klapekster, Dodaars, Roodborsttapuit, Boerenzwaluw en Meerkoet.

Patrick Raats

Birdpix.nl: dé site voor iedere vogel- en natuurliefhebber

Een successtory. Zo kun je de geschiedenis van Birdpix.nl wel omschrijven. Inmiddels plaatsen dagelijks tientallen natuurfotografen hun opnames op dé site om vandaag de dag je natuurplaten op te zetten. En die te bekijken. Over dat laatste gesproken: deze maand komt het eerste fotojaarboek van Birdpix uit, het beste van 2004 op een rijtje.

“Het begon allemaal ongeveer twee jaar geleden”, vertelt oprichter Daan Schoonhoven. “Ik wilde graag mijn digitale vogelfoto’s kwijt op een eigen site. Toen ik aan mijn broer Jan Willem, een uitstekende websitebouwer, vroeg of hij dat wilde doen, reageerde hij: “Wie komt er nu op zo’n site? Je moet er een forum van maken!”. Juist dát bleek de succesformule, vertelt Schoonhoven. “Bovendien is Birdpix heel efficiënt gemaakt. Zo is er geen overbodige opmaak en is het forum volledig geïntegreerd. Vooral dat laatste maakt de site zo aantrekkelijk. Het is, denk ik, de sleutel voor het succes geweest”. Volgens de Hilversumse grondlegger zijn er meer factoren aan te wijzen die Birdpix tot een succes maken. “Wat de site populair maakt is dat er vele tientallen foto’s per dag op verschijnen en minstens zoveel keer verversst wordt. Een team van gemotiveerde moderators waarborgt de kwaliteit van de foto’s. Elke foto die wordt aangeboden, keuren zij. Een andere, niet onbelangrijke, verklaring van het grote bezoekersaantal is dat Internetgebruikers de site gratis kunnen bezoeken”.

De kale cijfers zeggen ook veel over de kwaliteit van Birdpix. Een momentopname van half februari bewijst het. Bijna achthonderd gebruikers, gemiddeld 1.500 unieke bezoekers per dag en eveneens dagelijks meer dan honderd commentaren. Tel daar nog eens de tientallen foto’s bij op en je hebt genoeg argumenten in handen om het overweldigende succes aan te tonen. “Deze vogelcommunity heeft diverse doelen” vertelt Schoonhoven. “Wij willen fotografen de kans geven om hun foto’s aan een breed publiek te tonen. Daarnaast kunnen we zo het plezier in onze hobby delen”. Ook dient de site volgens de oprichter om kennis over natuurfotografie te delen. “Zo proberen we het niveau naar een hoger plan te tillen”.

“Birdpix wil ook de schoonheid en veelkleurigheid van de schepping laten zien. Als bezoekers daarvan onder de indruk komen, vormt die dé basis voor natuurbescherming”. Andere vogelsites ziet Schoonhoven niet als concurrentie. “Het bewijs is op de site zelf te vinden. Ook de gewone bezoeker kan commentaar geven op de geplaatste foto’s. Iedereen kan door middel van een ratingsysteem elke natuurfoto een cijfer geven. Trouwens, het is niet verboden om de site alleen te bezoeken om louter te genieten van de schitterende foto’s”.

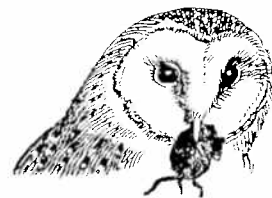
Natuurliefhebbers die de site bezoeken om alleen de foto’s te bekijken zijn eveneens enthousiast over Birdpix. Bijvoorbeeld Hendrik-Jan van Dijk, een vogelaar uit de Alblasserwaard. Hij surft minstens drie keer per week naar Birdpix. “Elke keer ben ik wéér benieuwd naar de nieuwste foto’s. Daar ben ik zeer te spreken over, want ze zijn vaak van zeer hoge kwaliteit. Andere natuurliefhebbers moeten dan ook zeker eens een bezoek brengen”. Van Dijk is zelf geen fotograaf, maar hij bezoekt de site graag. Of de Giessenburger zelf nog eens foto’s gaat plaatsen weet hij nog niet. “Als ik de juiste apparatuur ooit nog eens in bezit krijg, denk ik dat het er nog wel van komt. Mijn beste foto’s zal ik dan zeker aan de andere bezoekers laten zien”.

“Tot slot: ik had nooit verwacht dat de site zo’n succes zou worden. Het is zó specialistisch en toch zijn er duizenden mensen geïnteresseerd. Zonder hen zou Birdpix nooit geworden zijn, wat het nu is: hét internetadres om je natuurplaten op te plaatsen”.

Hans Bossenbroek (ingezonden artikel)

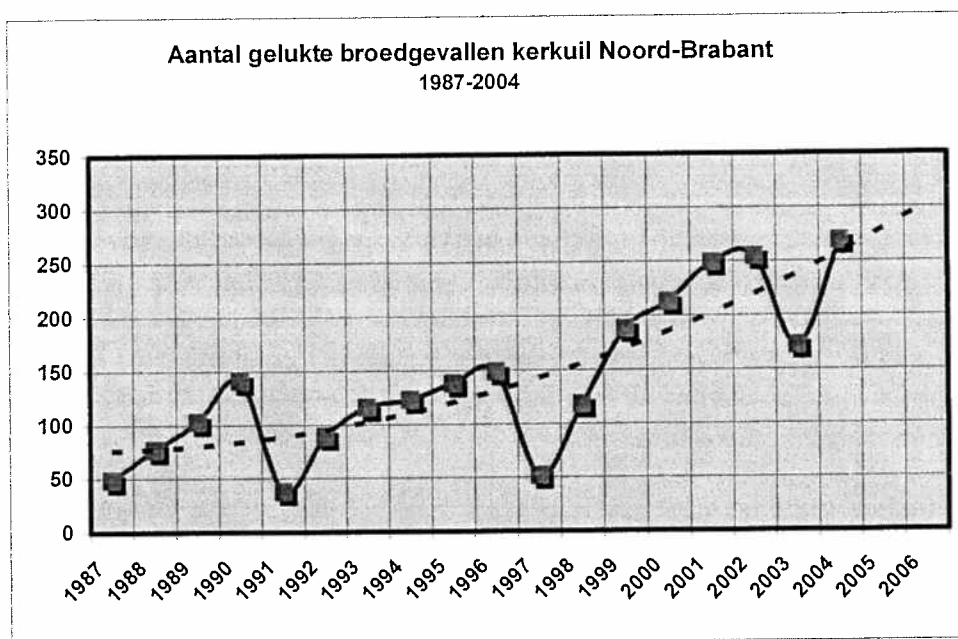
Jaarverslag werkgroep Uilen

Kerkuil en Steenuil in omgeving Uden, Noord-Brabant en Nederland in 2004

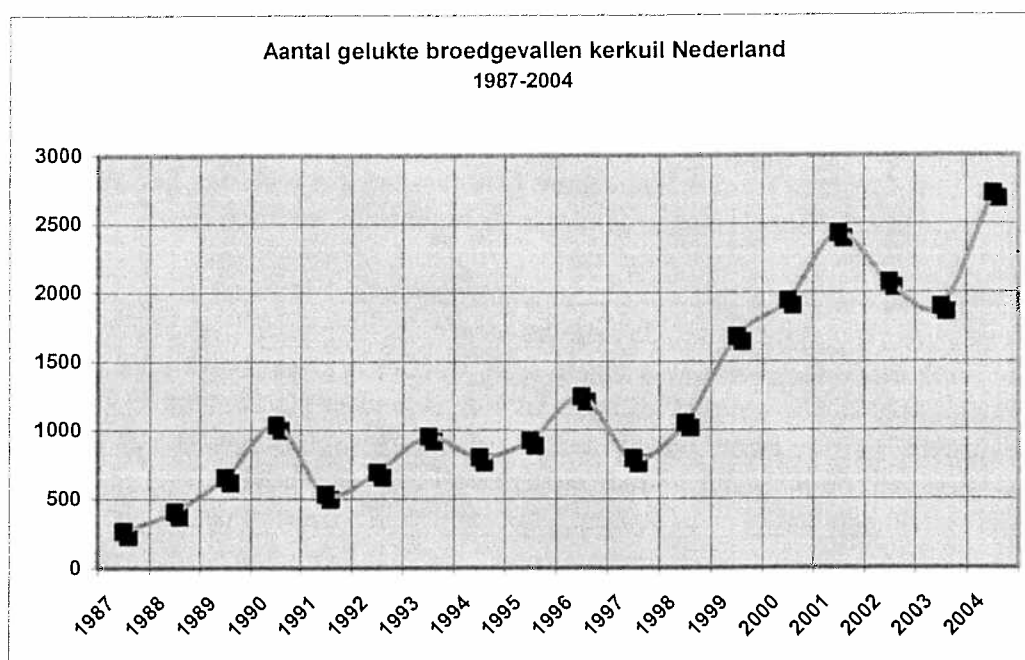
Zoals velen van jullie weten was 2003 een daljaar voor de Kerkuil (zie verslag in het Bruuijsel in 2004). Gelukkig was de winter van 2003-2004 weer een heel zachte zodat de Kerkuil hier geen nadelige invloed van kon hebben. Daarom zou 2004 een goed broedjaar voor de Kerkuil moeten worden. Welnu, dit is het ook geworden. Als je kijkt naar Uden, Boekel, Mariaheide en Keldonk dan hebben er in 2004 totaal 18 paar gebroed die 58 jongen hebben grootgebracht. In 2003 waren dit 14 paar met maar 32 jongen. Vooral de toename van het aantal jongen van 32 naar 58 (81% toename) is behoorlijk. Dit geeft aan dat er in 2004 dus meer voedsel aanwezig was dan in 2003. Als de lijn doorgaat zoals in andere jaren zullen er in 2005 weer meer Kerkuilen in onze omgeving gaan broeden. Op dit moment is dit nog niet bekend maar ik heb al wel een paar nieuwe broedgevallen te horen gekregen waar voorheen nog nooit een Kerkuil gebroed heeft. Ik ben dus benieuwd of 2005 weer beter is.

In Noord-Brabant zien we in 2004 nog een sterkere groei van het aantal broedparen dan in onze omgeving. Het aantal paren groeide van 172 tot 269 paar. Opmerkelijk hierbij waren 22 tweede broedsels wat aangeeft dat vooral in de tweede helft van het jaar de muizenpopulatie (met name de Veldmuis) behoorlijk toenam zodat de Kerkuilen volop voedsel hadden en een tweede broedsel wel aandurfd. Ik heb zelfs gehoord dat in de winter van 2004-2005 enkele broedgevallen in Noord-Brabant zijn waargenomen.

Uit de grafiek blijkt dat als het zo doorgaat we in Noord-Brabant in 2005 of 2006 al over de driehonderd paar zullen gaan. Opmerkelijk als je bedenkt dat we in 1987 met vijftig paar nog dachten dat de Kerkuil als broedvogel voor Noord-Brabant (zelfs Nederland) wel eens zou kunnen verdwijnen.

Ook voor geheel Nederland zie je in 2004 een sterke toename van het aantal broedende Kerkuilen. In 2003 was het aantal gedaald tot 1.895 paar. In 2004 is sprake van een absoluut record van maar liefst 2.717 paar.

Binnen nu en enkele jaren zal ongetwijfeld het aantal paren met 3.000 overschreden worden. Dit is nog altijd minder dan voor 1963 toen er naar schatting jaarlijks 3.500 paar broedden. Toch zien we dat dit binnen enkele jaren kan gebeuren. De hoop is dan dat Kerkuilen strenge winters, zoals die in 1963, beter zullen doorstaan dan destijds. Gelukkig zien we tegenwoordig dat gif, zoals DDT en Dielrin, nagenoeg verdwenen is zodat Kerkuilen na een rampjaar beter in staat zijn om zich te herstellen. Voorzichtig kunnen we dus stellen dat de Kerkuil als broedvogel voorlopig niet verloren gaat. Gelukkig kunnen we nu weer volop genieten van deze prachtige verschijning in ons landschap.

Steenuil

Bovenstaand succesverhaal is nog zeker niet van toepassing op de Steenuil. Op veel plaatsen is de Steenuil de laatste tien tot twintig jaar verdwenen als broedvogel. Exacte aantallen, zoals bij de Kerkuil, zijn minder bekend doordat de Steenuil op allerlei verborgen plaatsen kan broeden, maar zeker is dat het niet goed gaat. Daarom hebben inmiddels veel vogelwerkgroepen besloten om de activiteiten rondom de Kerkuil uit te breiden naar de Steenuil.

Ook onze groep is hiermee bezig. Het Brabants Landschap heeft prachtige Steenuilenkasten laten maken die alle Brabantse vogelwerkgroepen nu aan het hangen zijn. Het afgelopen jaar hebben we al enkele tientallen kasten gehangen en de komende jaren zullen we hier mee doorgaan. Het is nog te vroeg om nu al iets te zeggen over de aantallen maar ik heb van Tiny van den Elsen gehoord dat er nu al enkele Steenuilen broeden in kasten die nog maar een half jaar geleden zijn gehangen. Te hopen is dat we hiermee de negatieve spiraal van de Steenuil kunnen doorbreken en dat hij over vijf tot tien jaar weer op allerlei plaatsen te zien is waar ze nu zijn verdwenen.

Het Brabants Landschap heeft een database aangelegd waar alle gehangen kasten worden geregistreerd en waar de broedgevallen ingezonden kunnen worden. Ik hoop dat we in 2006-2007 zo ver zijn om hier iets over te kunnen zeggen.

Namens de werkgroep Uilen,
John Hermans

Vogel onder de loep... de Boomkruiper

Hallo allemaal! Deze keer heb ik eens een erg onopvallend vogeltje onder de loep genomen. Namelijk de Boomkruiper. Dit kleine vogeltje is hier in de regio een algemeen voorkomende soort maar wordt vaak toch niet gezien. Meestal zitten ze aan de andere kant van de boomstam waar wij naar kijken.

Dit voorjaar waren wij met ons gezin enkele dagen naar Duinrel in Wassenaar. Wij stonden met de caravan op een erg afgelegen plek zodat we niet veel last hadden van het pretpark. Daar stonden erg veel hele oude beukenbomen en het aangrenzende bos was een walhalla voor de Boomkruiper. Ook de Boomklever, Zwarte, Groene en Grote Bonte Specht zaten er overmatig. Schitterend om daar deze soorten waar te nemen, zeker ook omdat ze door de toch veel en vaak aanwezige vakantiegangers minder schuw zijn dan in onze bossen. Vandaar deze keer mijn keuze voor de Boomkruiper.

Door de gevlekte, bruine rug is de Boomkruiper uitstekend gecamoufleerd op de meeste boomstammen. De vogel wordt in het broedseizoen dan ook niet veel gezien. Buiten de broedtijd laat de vogel zich meer zien en is dan onder meer door de lichtere buik en de gekromde snavel goed te herkennen. Het is een kleine vogel, met twaalf centimeter nog iets kleiner dan een mus. De Boomkruiper komt vooral voor in bossen met oude loofbomen en parken. Omdat er in Nederland gelukkig een toename is van vooral oude bomen zie je ook dat het aantal Boomkruipers gestaag aan het groeien is. Het is dan ook een algemene jaarvogel.

Het voedsel van de Boomkruiper bestaat uit insecten die met de gekromde snavel uit de spleten in boomschors gehaald worden. Tijdens het zoeken naar voedsel kruipt de Boomkruiper in een spiraal van onder naar boven langs boomstammen. De Boomkruiper heeft wel wat muisachtigs als hij over de stam van een dikke boom naar boven 'kruipt'. In tegenstelling tot de Boomklever gaat de Boomkruiper nooit op een stam naar beneden. De staart bestaat uit stijve pennen en wordt door de vogel als ondersteuning tijdens het klimmen gebruikt. De vogel blijft het gehele jaar in hetzelfde gebied en nestelt in boomspleten of achter boomschors. De Boomkruiper maakt een hoog en scherp geluid. Het is niet erg luid maar wel duidelijk te horen. De klank is een scherp en snel "tjie-tjie-tjeeet". Soms bestaat deze kreet uit drie klanken. Soms uit meer. Praktisch altijd eindigend in een langere kreet.

De Boomkruiper slaapt in boomspleten, onder dakranden, tussen klimop of in holten die in dode bomen of in bomen met een zachte schors zitten. In koude nachten kunnen wel vijftien vogels bij elkaar zitten en zo een donzige bal vormen. Indien men de slaapplek van een Boomkruiper weet te vinden, kan men er de vogel gemakkelijk in zien zitten. Bij regelmatig gebruik van het hol wordt de boomschors er onder bedekt met veel vogelmest. Tegen de schemering keert de Boomkruiper naar zijn slaapplek terug. Hij nestelt er zich handig in, maar zorgt dat zijn staart buiten boord blijft. Wil je graag een Boomkruiper zien? Zoek dan een stuk bos met mooie grote loofbomen, zo'n echt spechtenbos. Ga daar lekker rustig op een bankje zitten en geniet van alles om je heen. Als het er rustig is en je de tijd ervoor neemt heb je veel kans dat je opeens zo'n bruine 'muis' langs de boomstam ziet lopen. Heeft ie een klein krom snaveltje... dan weet je dat je hem hebt gevonden: de Boomkruiper.

Succes!

Pedro van den Acker

Dagexcursie Holterberg (Sallandse Heuvelrug)

Zondag 3 april was het dan zover. Om vijf uur in de ochtend stonden we met ongeveer vijftien vogelaars klaar bij de Groenhoeve om te vertrekken. Vroeger dan normaal maar dat was nodig om het baltsen van de Korhoen te kunnen meemaken. Voor mij was het zeker vroeg daar ik de avond te voren nog een veertigjarig feestje van een vriend had waarbij de nodige drankjes genuttigd werden. Het belooft een schitterende dag qua weer te worden, de voorspellingen waren uitermate goed. De verwachtingen waren dan ook hoog gespannen. De hoofdrolspeler van de dag zou zoals eerder genoemd de Korhoen zijn. De Sallandse Heuvelrug is de enige plaats in Nederland waar deze soort nog in het wild voorkomt. De populatie is echter klein en het is nog maar de vraag of de soort zich in Nederland in de toekomst kan handhaven.

Na ongeveer anderhalf uur rijden kwamen we aan bij het bezoekerscentrum van de Sallandse Heuvelrug. We kwamen aan met schemerlicht, de timing was dus perfect. Vanaf hier moest ongeveer twintig minuten gewandeld worden om de baltsgronden te bereiken. Onderweg naar de baltsplaatsen werden we getraakteerd op een vogelconcert. We konden al meteen enkele leuke soorten op de lijst noteren: Boomklever, Zwartkop, Fitis, Tjiftjaf en Zwarte Mees. Na ongeveer tien minuten lopen kom je bij de heide waar de weg is afgesloten met een slagboom. Deze gaat pas om negen uur open voor verkeer. Op de heide aangekomen werd er aandachtig geluisterd of de Korhoenders zich lieten horen. Echter zonder resultaat, er werd dus besloten om verder te lopen naar de bekende baltsplaatsen. Halverwege werd het geluid gehoord van de eerste baltsende hanen. Na enig speurwerk werd een haan op afstand waargenomen. Al snel werden meerdere exemplaren waargenomen. Na ongeveer een half uur zagen we ook de eerste hennen in een dode boom zitten. De Korhoenders werden steeds actiever en er konden regelmatig vliegende vogels gezien worden. Ook kwamen er vogels op korte afstand zodat er leuke foto's gemaakt konden worden. Al met al zagen we negen hanen en vier hennen, dit kunnen er ook meer geweest zijn. In ieder geval was het vroege opstaan zeker beloond. Andere leuke soorten die werden waargenomen op de heide waren: Roodborsttapuit, Witgat (zeven overvliegend), Rietgors, Kruisbek, Sijs, Goudvink, Blauwe Kiekendief en Kneu.

Omstreeks half tien kwamen we terug bij het bezoekerscentrum, klaar voor het tweede gedeelte van de trip. Besloten werd om naar de Flevopolder te rijden, de Flamingo's in de oorspronkelijke bestemming Duitsland bleken nog niet gearriveerd. Dat dit geen slechte keuze was zal verder in dit verslag nog wel duidelijk worden. Vanaf de Heuvelrug moest er worden gereden naar Zwolle en dan richting Kampen. Onderweg werd gestopt voor brandstof voor de auto en koffie voor de passagiers. Eenmaal voorbij Kampen konden nog enkele soorten worden genoteerd: Goudplevier, Wintertaling en Buizerd. Je rijdt de Flevopolder binnen bij het Vossemeer. Hier zijn mooie ondiepe plekken in het midden van het meer waar zich altijd waadvogels ophouden, zeker in deze tijd van het jaar. Leuke soort was de IJlandse Grutto, er bevonden zich enkele exemplaren tussen de gewone Grutto's. Je kunt de IJlandse herkennen aan de volrode buik die verder doorloopt dan bij de gewone Grutto. Ook de kop verschilt van de gewone Grutto, bij de gewone loopt de kop schuin weg vanaf de snavelbasis. Bij de IJlandse steekt de kop recht omhoog vanaf de snavelbasis. Ook zaten hier vele Kluten, Bergeenden, Pijlstaarten, Slobeenden, Kemphanen en Bonte Strandlopers.

De Keizerarend!!!

Als je de Vossemeerdijk afrijdt dan kom je bij het Ketelmeer. Hier werd gezocht naar een nog achtergebleven Grote Zaagbek, echter zonder succes. Peter van de Braak zag nog net uit zijn ooghoeken een Rosse Stekelstaart, dit kleine eendje werd leuk gefotografeerd alvorens verder te rijden. Doel was de telpost bij de Ketelbrug, deze wordt vanwege de grote aantallen vogels en zeldzame waarnemingen ook wel "klein Breskens" genoemd. Halverwege de Ketelmeerdijk merkte Annelies op dat er een grote roofvogel aan de linkerkant van de auto vloog, de vogel was opmerkelijk licht van onderen zo berichtte zij. Toen ik de vogel in de kijker kreeg viel ook mij de grootte van de vogel op, ik dacht even aan een Visarend en vroeg Peter om toch maar even te stoppen. "Ach, het is een Bruine Kiek," zo zei hij. Na nog twee verzoeken om toch te stoppen hield ook ik het voor gezien. Wel hield ik de vogel in de kijker tot ik hem niet meer kon zien. Eenmaal aangekomen bij de telpost werd geïnformeerd, bij de enige aanwezige teller, of er al leuke waarnemingen geweest waren. De opmerking die we kregen was: Komen jullie voor de Schreeuwarend die hier net in oostelijke richting weg vloog????!! Besloten werd om onmiddellijk terug te rijden in de hoop de vogel terug te vinden. Eén minuut later zagen we in de verte een paar auto's staan met daarvoor opgewonden personen met telescopen. Meteen werd gevraagd of de Schreeuwarend nog te zien was. Schreeuwarend??, werd gevraagd, KEIZERAREND!! zul je bedoelen. Er waren foto's genomen die als bewijs overlegd werden. Het ging hier inderdaad om een heuse Keizerarend, de eerste waarneming voor Nederland. Peter werd gelijk een stukje stiller en kleiner, we hebben hem deze dag er nog veel aan herinnerd, maar het is hem vergeven, al heeft het wel even geduurd.

Volgende stop was de Kleine Praambult. Bij de wildroosters werd nog zonder resultaat kort gezocht naar de Klapekster en Ruigpootbuisard, zij zijn zeker al vertrokken naar het noorden. Op de Kleine Praambult werd tussen de Brandganzen ook een Ross' Gans ontdekt. Wederom een zeldzame soort die je niet zomaar te zien krijgt. Ook zaten hier drie Geoorde Futen, Brilduikers, Bruine Kiekendief, Slechtvalk en een vroege Gele Kwikstaart. De Grote Praambult werd ook bezocht, dit leverde niet veel bijzonders op.

De Monniksgier

We hadden eerder op de dag doorgekregen dat de Monniksgier, die zich al enige tijd in Nederland ophoudt, gezien was bij het Jan van den Boschpad. Dit is dezelfde gier die een paar weken geleden vlak bij Mill heeft gezeten. Eenmaal aangekomen bij het Jan van den Boschpad werd gemeld dat de gier er was maar al enige tijd uit het zicht zat. Het moet één van die dagen zijn want na korte tijd werd de enorme vogel langere tijd vliegend gezien. Om het allemaal nog completer te maken merkte Annelies op dat ze een Zeearend zag. En jazerker dit maal was het inderdaad een Zeearend, heel goed Annelies!! Andere soorten die hier werden gezien waren onder andere: Grote en Kleine Zilverreiger, Kleine Plevier, Witgat, Kemphaan, Boerenwaluw en Tureluur. Op de terugweg naar de auto werd ook nog een Waterral gehoord. Van het Jan van den Boschpad stond nog één locatie op het programma, de 'Block van Kufler'. Hier vonden we nog een Waterpieper en enkele Watersnippen.

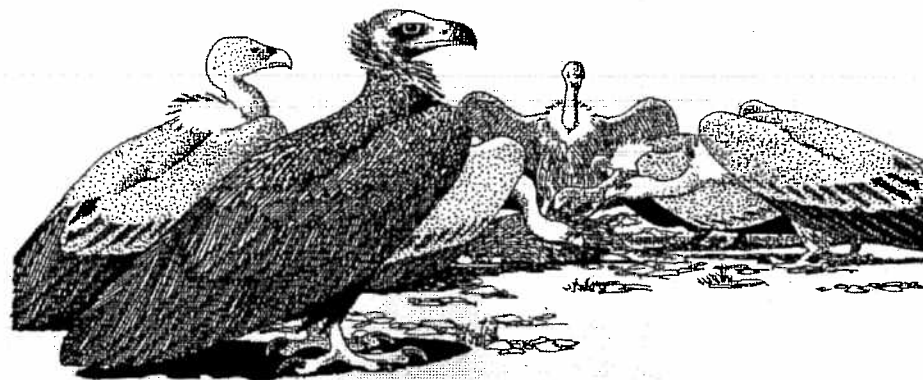
Op de terug weg werd de inventarisatie opgemaakt. 104 soorten, een ongekend aantal. En dan nog de Korhoenders, Keizerarend, Ross' Gans en de Monniksgier. Een dag om niet snel te vergeten.

Toy Janssen

Waargenomen soorten excursie Holterberg

1. Fuut	36. Slechtvalk	71. Winterkoning
2. Dodaars	37. Korhoen 8m 4v	72. Heggenmus
3. Geoorde Fuut	38. Fazant	73. Roodborst
4. Aalscholver	39. Waterral	74. Roodborsttapuit
5. Kleine Zilverreiger	40. Waterhoen	75. Merel
6. Grote Zilverreiger	41. Meerkoeit	76. Zanglijster
7. Blauwe Reiger	42. Scholekster	77. Grote Lijster
8. Lepelaar	43. Kluut	78. Zwartkop
9. Knobbelswaan	44. Kleine Plevier	79. Fitis
10. Kolgans	45. Goudplevier	80. Tjiftjaf
11. Grauwe Gans	46. Kievit	81. Goudhaan
12. Grote Canadese Gans	47. Bonte Strandloper	82. Matkop
13. Ross Gans	48. Kempfaan	83. Kuifmees
14. Brandgans	49. Wulp	84. Pimpelmees
15. Bergeend	50. Grutto	85. Koolmees
16. Nijlgans	51. IJslandse Grutto	86. Zwarte Mees
17. Smient	52. Tureluur	87. Staartmees
18. Wilde Eend	53. Witgat	88. Boomklever
19. Krakeend	54. Watersnip	89. Boomkruiper
20. Pijlstaart	55. Kokmeeuw	90. Spreeuw
21. Slobeend	56. Stormmeeuw	91. Gaai
22. Wintertaling	57. Zilvermeeuw	92. Ekster
23. Tafeleend	58. Grote Mantelmeeuw	93. Kauw
24. Kuifeend	59. Houtduif	94. Kraai
25. Brilduiker	60. Holenduif	95. Roek
26. Rosse Stekelstaart	61. Turkse Tortel	96. Huismus
27. Blauwe Kiekendief	62. Groene Specht	97. Vink
28. Bruine Kiekendief	63. Grote Bonte Specht	98. Sijs
29. Sperwer	64. Veldleeuwerik	99. Groenling
30. Havik	65. Boerenwaluw	100. Putter
31. Buizerd	66. Waterpieper	101. Goudvink
32. Keizerarend	67. Boompieper	102. Kneu
33. Zeearend	68. Graspieper	103. Kruisbek
34. Monniksgier	69. Witte Kwikstaart	104. Rietgors
35. Torenvalk	70. Gele Kwikstaart	

JeugdVogelwacht Uden

Iedere maand komen ze bij elkaar en beleven ze wat vogels kijken is. Soorten als Klapetekster en Kerkuil pronken op hun waarnemingslijsten. De heide beschermen ze door hele bomen uit de grond te trekken. JeugdVogelwacht Uden is hét voorbeeld voor alle volwassen leden. Een zestal begeleiders mag iedere maand mee op excursie, een hele eer is dat.

JeugdVogelwacht ontmoet kerkuil

Op 19 februari j.l. mocht de JeugdVogelwacht een kijkje nemen in een kerkuilenkast. Spectaculair was dat, maar de jeugdleden vonden het er niet schoon “Nog viezer dan bij de Tokkies”. Ook waren de jongen nog niet geboren. Twee weken geleden kreeg de JeugdVogelwacht het ‘geboortekaartje’.

Nestkasten gecontroleerd (21 mei 2005)

In de Maashorst hangen tig nestkasten, onder begeleiding van de werkgroep nestkasten heeft de JeugdVogelwacht er een aantal bekeken. Verschillende Koolmezen (foto), Pimpelmezen en zelfs een Boomklever kwamen ze tegen.

Eimail

Omdat de JeugdVogelwachters elkaar maar één keer per maand zien, houden ze mekaar op de hoogte via Eimail. Als één van de leden een mailtje stuurt naar eimail@vogelwachtuden.nl hebben alle anderen dit mailtje binnen enkele seconden op hun computer staan. Erg handig als je wilt vertellen dat de Gierzwaluw weer in Nederland is bijvoorbeeld.

Van: Teun van Kessel Aan: eimail@vogelwachtuden.nl Onderwerp: Weidevogels Hoi allemaal ik ben vanmorgen bij de jeugdgroep geweest op de maashorst de big-day. Maar daarna hadden we het over kieviteieren zoeken met een tractor dat lijkt me wel leuk kan ik me bij deze opgeven en Leo Ballering kan ik misschien weer met jou meerijden. Alvast bedankt, groetjes Teun van Kessel	Van: Eveline van der Heijden Aan: eimail@vogelwachtuden.nl Onderwerp: Vogels in de tuin Bij ons vliegt er steeds een koolmees in en uit het nestkastje wat ik heb gemaakt. Groetjes, eveline
Van: Jorik Smits Aan: eimail@vogelwachtuden.nl Onderwerp: Gekraagde Roodstaart!!! Hoi, ik liep vandaag 26 april naar de schuur en er vloog een gekraagde roodstaart. Ik kon hem pakken maar toen ik eenmaal buiten was vloog hij uit me handen, we hebben meteen het nestkastje van de gekraagde roodstaart opgehangen. Jorik	Van: Thijs Fijen Aan: eimail@vogelwachtuden.nl Onderwerp: Publiekswandeling Hoi allemaal, Ik was van plan om naar de publiekswandeling te gaan, maar geloof het of niet, mijn wekker ging niet af. Dus helaas ben ik niet gegaan. Is er niemand anders gegaan? Thijs

- Iedere derde zaterdag van de maand;
- Van 9.00 uur tot ongeveer 11.30 uur;
- Altijd lekker buiten;
- Geen schoolse opdrachten;
- Kleding blijft niet altijd schoon.

Kent u kinderen die in dit rijtje passen, ze zijn van harte welkom. Meer informatie is te vinden op www.vogelwachtuden.nl (klik op 'werkgroepen' en dan op 'jeugd'). Vanaf deze site kunt u meteen 'Het Ei' downloaden. In deze juniorversie van 'Het Bruijsel' vindt u alles over vogels, natuur en de jongeren. Natuurlijk mag u mij ook altijd bellen: 06-23847599.

Stijn van Gils

Verslag werkgroep Stootvogels

Ik ben nu voor het tweede jaar actief in de stootvogelwerkgroep. Vorig jaar is er geschoven met de gebieden die de leden inventariseren en ben ik het gebied gaan doen wat Wil Verbossen deed. Hij heeft me wegwijs gemaakt en daarmee was dat meteen mijn start. De activiteiten bestaan voornamelijk uit het inventariseren van de stootvogels in het toebedeelde gebied, waarbij met name de broedresultaten gevolgd worden. Dit betekent dat we tijdens het broedseizoen regelmatig de ons bekende horsten bezoeken.

Om een indruk te geven van de activiteiten leek het me wel toepasselijk om een verslag te maken van zo'n bezoek aan enkele horsten. Het is erg verleidelijk om op een beetje zonnige, vrije dag niet al te laat, weer eens een rondje te maken langs de horsten in het gebied dat ik 'doe'. Vandaag wil ik in ieder geval langs de horsten van de Sperwers. Er zitten twee paren, één in een bosje met fijnsparren, de andere in een stuk bos met relatief jonge grove den.

De Sperwer is later wat eileg betreft dan bijvoorbeeld de Havik of Buizerd. Ze beginnen daarmee eind april, begin mei. Meestal bouwen ze elk jaar een nieuwe horst. Meestal, niet altijd dus! Ik heb wel eens gelezen dat in één op de veertig keer het oude nest nog een keer gebruikt wordt, wat vorig jaar bij beide sperwers het geval was, toevallig? Dit jaar volgen ze weer de 'normale' gang van zaken. Beide echtparen hebben een nieuwe horst, in de omgeving van het oude. Dit is dus wel even wat speurwerk afhankelijk van de boomsoort waarin ze nestelen. Een horst in een fijnspar vraagt meer tijd dan één in een grove den, geeft toch veel minder beschutting. Het schijnt ook zo te zijn dat het broedsucces van paren, die een grove den als nestboom gebruiken, beduidend minder is dan bijvoorbeeld fijnspar of douglas. Wat vorig jaar betreft komt dat helemaal uit, het paar dat nestelt in het grove den bos had zelfs minder dan succes. Zowel de jongen als het vrouwtje zijn gepredeerd door een Havik, die op nog geen 250 meter afstand hun nest hadden.

Ik ga eerst naar het paartje Sperwers in het fijnsparrenbosje, met daar tegenover op nog geen honderd meter afstand een Buizerd in een grove den. Vraag me dat toch af, of dit voordelen geeft? Buizerd lijkt me dan in ieder geval veiliger dan een Havik! Het fijnsparrenbosje is enigszins open, het horst van vorig jaar is niet bezet. In het bosje zijn er nog enkele oude horsten meer, allemaal in verschillende stadia van verval. Ik ben hier de afgelopen tijd verschillende keren geweest en altijd zijn er activiteiten van de Sperwers. Het valt me op dat er nu meer plukplaatsen zijn, waarbij kleinere vogels het slachtoffer zijn geweest. In de winter en het vroege voorjaar waren het meer Kraaien en Houtduiven. Gekekker hoor ik nagenoeg elke keer. Tijdens m'n speurtocht naar het nieuwe nest hoor ik ook al snel gekekker. Het mannetje (of het vrouwtje dat afgevlogen is) blijft rondom mij op enkele tientallen meters afstand regelmatig kekkeren. Zien doe je hem bijna niet. Hoe dan ook alles is aanwezig, de braakballen, ruipennen en de plukplaatsen. Het nieuwe horst?? Nog even onvindbaar voor mij, maar wie zoekt zal vinden. Wanneer de jongen uitkomen wordt het al snel gemakkelijker door de kring van uitwerpselen rondom de nestboom.

Nog even langs de Buizerd, in het nest vlakbij. Trouw op hetzelfde horst. Hier zijn het gehele jaar rond de oudervogels in de omgeving waar te nemen. De Buizerd begint al veel eerder met de eileg en heeft daarom nu ook al jongen op de horst zitten. Wanneer ik het horst nader, blijkt dat ze me niet hebben opgemerkt. Ze is druk bezig om een prooi in stukjes te verdelen voor de jongen, dat levert een mooi schouwspel op. Zo dikwijls zie je dat niet.

Ik kan niet zien hoeveel jongen er zijn. Jammer dat ze me op een gegeven moment toch opmerkt en het klein maken van het voedsel voor de jongen voorlopig laat voor wat het is. Ze vliegt af, kenmerkend hieraan is dat een Buizerd zich eerst als het ware laat 'vallen' voordat ze de vleugels open laat gaan.

Mijn tochtje wordt vervolgd door een bezoekje aan de andere Sperwer. Deze bewoont een grove den bosje, vlak bij een Havik. Wat het vrouwtje en de jongen het vorige jaar dus noodlottig is geworden. Volgens informatie van de meer ervaren medeleden, zal dit territorium zeer waarschijnlijk weer opgevuld worden door een jong vrouwtje. Ik was dan ook erg benieuwd of dit zou gebeuren. Het nieuwe horst was, in tegenstelling tot het andere paartje, bijna direct gevonden bij een eerder bezoek. Grove den is dan ook veel opener en op flinke afstand zie ik het vrouwtje al met haar kop boven de nestrand uitkomen. Ze heeft me al lang gezien en wil natuurlijk wel weten wat er staat te gebeuren. Ze laat zich zo dan ook goed observeren. Goed te zien is nu de lichte wenkbrauwstreep en de geel-oranjekleurige iris. Vorig jaar lagen er hier vijf eieren in het nest, die ook alle vijf uitgekomen waren. Of een nestcontrole er dit jaar inzit? Ze zit nu wel een stuk hoger, misschien toch maar eens een andere methode proberen dan klimmen!

Will van de Crommert

Excursie naar de Stippelberg

Op zondag 24 april staan we om acht uur met ongeveer 25 personen bij de Groenhoeve klaar om te vertrekken. Het is, ondanks de voorspellingen, prachtig weer met een mooi zonnetje. We rijden over de Middenpeelweg naar de Rips, bij de rotonde rechts af en al snel zie je rechts en links van de weg een mooi groot bosgebied, genaamd de Stippelberg. Diegene die te hard hadden gereden moesten even wachten en een klein groepje stond op een andere parkeerplaats. Uiteindelijk zijn we allemaal rond half negen op de plaats van bestemming.

Door het natuurgebied loopt een breuk. Er is dus ook een droger en een natter gebied. De Stippelberg dankt zijn naam aan de kleine stuifduintjes die in dit gebied te zien zijn. Het is een heel gevarieerd gebied om te wandelen en te vogelen. Rechts van de weg ligt het drogere bos met de 'stippeltjes', dit is een heuvelachtig gebied. Ik ben er eens wezen wandelen en het is er prachtig. Links van de weg, bij de boswachterwoning begint onze wandeling. Het mooie weer draagt bij tot het uitbundige geklets van iedereen, tot het moment waarop Peter vraagt wie er iets wil schrijven voor in het Bruijsel. Op dat moment wordt het muisstil onder de vogelaars. Ik ben dus nu de pineut. Gelukkig zal Jacques de vogels noteren die we zien of horen, anders zou het wel eens een heel kort stukje kunnen worden.

Stijn heeft voor ons een gids voor deze ochtend geregeld. Stijn heeft zelf in dit gebied stage gelopen vanuit zijn opleiding. De heer Haverman geeft aan over het gebied te willen vertellen en dat hij geen vogelaar is. Hij gaat er dan ook van uit dat wij deskundiger zijn op dat gebied. Hierop wordt direct de verrekijker van Peter Noy onder zijn jas verstopt en geopperd dat deze bijna net zo oud is als de Vereniging van Natuurmonumenten zelf. Paul Haverman, projectmedewerker van Natuurmonumenten, vertelt dat Natuurmonumenten dit gebied ongeveer tien jaar geleden heeft aangekocht van familie Ledeboer.

Het gebied is ongeveer duizend hectare groot en was oorspronkelijk een landgoed. Dit is nog te zien aan onder andere de rododendrons die er staan en aan de restanten van de Engelse Landschapstijl. Ook hier zijn de invloeden van de Peelrandbreuk merkbaar. Een gedeelte van het gebied is erg nat en het andere gedeelte is erg droog.

Het prachtige 'huisje' van familie Ledeboer, wat nog in erfpacht is, staat in het natte gebied. De uitleg van de heer Haverman wordt onderbroken door een Sperwer. Alle ogen en oren zijn op de lucht gericht. De heer Haverman wacht geduldig tot de ophef voorbij is en vertelt vervolgens weer verder. Natuurmonumenten wil hier weer een natuurlijk bos terugbrengen. Het agrarische beheer gaat er uit en de exoten, zoals de Amerikaanse eiken, worden geringd of verwijderd. Het verschrallen van de graslanden levert sinds kort onder andere de gevlekte orchis op. Er zijn ongeveer 35 poelen aangelegd waarin inmiddels de grote- en middelste groene kikker en de levendbarende hagedis een plekje gevonden hebben. Ook een geelgerande watertor (zonder batterij) vonden we in het water. Er wordt geëxperimenteerd met open gaten hakken in het bos. Ook worden bomen omgeduwd en wat blijkt? De grote kluiten leveren ideale nieuwbouwwijken op voor onder andere het Winterkoninkje. Deze bevolkingsgroep is hier enorm gestegen.

Het waterpeil wordt beheerst door het vernauwen van de rabatten, de beuken laten het hierdoor afweten, maar men hoopt hierdoor weer op veenvorming in het gebied. Heel mooi hebben we kunnen kijken naar de Gekraagde Roodstaart die voor ons volop zat te zingen boven op een kale tak van een boom. Hij zat lang voor ons te poseren zodat iedereen deze mooie vogel ruimschoots heeft kunnen bekijken. Al wandelend zagen we enkele reeën die op hun gemak de paden overstaken. De Schotse Hooglanders begrazen ook hier het gebied. Een natuurlijke manier om de heide intact te houden.

Al met al was het een mooie wandeling van ongeveer 3,5 uur met een lekker zonnetje en een prachtige uitleg van de heer Haverman. Peter geeft aan dat hij nu toch zeer binnenkort eens naar Budel zal gaan. Dus in Friesland zullen voor hem de vogels nog veel mooier zijn. De vogels die we vandaag gezien en gehoord hebben zijn genoteerd door Jacques Raats.

Lia Mickers

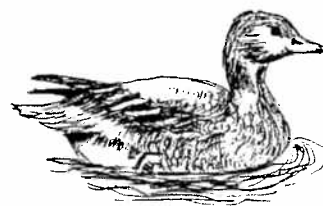
Waargenomen soorten:

1	Winterkoning	12	Fitis	23	Roodborst
2	Vink	13	Koolmees	24	Buizerd
3	Grote Bonte Specht	14	Boomklever	25	Gekraagde Roodstaart
4	Kleine Bonte Specht	15	Pimpelmees	26	Blauwe Reiger
5	Grote Lijster	16	Merel	27	Wilde Eend
6	Zwartkop	17	Vuurgoudhaantje	28	Zwarte Mees
7	Goudhaantje	18	Boompieper	29	Wulp
8	Sperwer	19	Spreeuw	30	Roodborsttapuit
9	Havik	20	Zwarte Kraai	31	Staartmees
10	Zwarte Specht	21	Boerenwaluw	32	Geelgors
11	Tijftjaf	22	Boomkruiper	33	Zanglijster

De Mareense eendenkooi

Op maandagochtend 25 april 2005 zijn we met de senioren groep van de Vogelwacht naar de Mareense Eendenkooi in de gemeente Lith geweest. Deze ligt heel mooi in de polder, omgeven door struweel struiken en hoge bomen. Soms is het nodig om enkele van deze bomen om te zagen. De eenden hebben ruimte nodig om te landen op het meer. De eendenkooi is in 1735 opgericht en werd tot 1995 commercieel gebruikt. Gedurende deze tijd is hij steeds in het bezit geweest van Gossky, de eerste eigenaar. Veel van de gevangen eenden zullen dus beland zijn bij de poelier of in restaurants. Het gebied is tien hectare groot en is nu in beheer van Brabant Water, daarvoor was het WOB (Waterleiding Oost-Brabant). In dit gebied zijn drie eendenkooien, de twee anderen worden beheerd door Staatsbosbeheer.

Een eendenkooi bestaat uit vier vangpijpen, waarvan er één moet zijn geregistreerd voor de vergunning. Naast de pijpen staan schermen met een uitsparing waar de kooikerhondjes doorheen kunnen. Ze lopen zowel langs de waterkant als achter de schermen. In de schermen zijn kleine buisjes geplaatst, om doorheen te kijken, wat er zich afspeelt op het water. Op de vijver voor de vangpijpen zwemmen de zogenaamde "staleenden", die geleiwiekt zijn. Er is een stukje van de vleugelpunt afgeknipt zodat ze niet weg kunnen vliegen. Andere wilde eenden komen er op af en worden door de lokeenden en de hondjes de vangkooi ingelokt. De kooikerhondjes lopen langs en achter de schermen en worden gevolgd door de nieuwsgierige eenden. Zo zwemmen ze in de val. Zijn er voldoende dan kan de kooi gesloten worden en zitten ze gevangen.

De afrastering van de vangpijpen bestaat uit kastanjarahout, onder water aaneengevlochten met wilgenhout. Er is een overloop gemaakt in de vangkooi voor verbinding met een vijver. Dit zorgt voor blijvend schoon water, om botulisme te voorkomen. Ook is er een kleine vijver waarin eenden worden gekweekt om als lokvogel dienst te doen. Deze morgen zijn tien eieren uitgekomen. Het blijft schattig deze kleine donsballietjes. Vorig jaar waren er dertig kuikens, waarvan er slechts tien overgebleven zijn. Ad van Rooy is hier als vrijwilliger dagelijks geruime tijd werkzaam. Als de lokeenden het geluid van zijn auto horen komen ze hem begroeten. Ze worden door hem gevoerd, dus ook bij de eenden gaat de liefde door de maag. Zijn twee kooikerhondjes heten Tommy en Jerry. Deze zijn heel geschikt voor dit werk.

In de winter wordt er een pomp in het water in werking gesteld om te voorkomen dat alles bevriest. In dit gebied komen 35 soorten vogels en ongeveer 200 soorten planten voor. In één van de bomen bevindt zich het nest van een Buizerd. Hij komt overvliegen en maakt zijn typisch miauwend geluid. We zien veel plantensoorten waaronder witte en rode smeerwortel. Een zogenaamde pijpbloem. Insecten boren een gaatje in de pijp van de bloem, om de honing er uit te zuigen. De meidoorn ruikt heerlijk, dat geeft een speciaal lentegevoel. De Roodborst, de Vink en de Tjiftjaf zingen hun hoogste lied. Alles is duidelijk in lentestemming. Dit is een plaats waar je als natuurliefhebber geniet met volle teugen. Laten we er zuinig op zijn.

Adrie Nijssen

Bijzondere Waarnemingen

Via onze website worden vele waarnemingen doorgegeven. Een greep hiervan staat hieronder weergegeven. Het is een selectie van de periode maart 2005 tot en met begin mei 2005. In het vorige Bruuijsel had ik geschreven dat de invasie van Pestvogels aan ons voorbij was gegaan. Het Bruuijsel lag hier nog niet koud op onze deurmat of de eerste meldingen kwamen binnen. Prachtig hebben vele leden deze wintergasten van dichtbij mogen bewonderen.

Vanuit Veghel komen ook steeds meer waarnemingen. Hier is een nieuwbouwwijk in wording, genaamd het Turfven. Nu is het nog een braakliggend nat gebiedje, waar al mooie steltlopers zijn gezien, zoals Groenpootruiter, Bosruiter, Kleine Plevier. Voor mij zelfs een onherkenbare nieuwe soort, de Themmincks Strandloper. Een vochtig gebied in onze omgeving geeft toch een aantrekkingskracht voor vele vogels. Enkele bijzondere vogels hebben ook nog de krant gehaald, de Monniksgier die een dag in de Tongelaar verbleef en daarna vertrokken is naar de Flevopolder (daar nog steeds aanwezig). De Pestvogels op Vluchtoord in Uden, maar ook de vier ooievaars, die Vorstenbosch aandeden, prachtig zaten deze 's avonds op de molen en de kerk uit te rusten. Allen hebben een vermelding gekregen met foto in het Brabants Dagblad of een van de weekbladen.

Een topper van de afgelopen tijd vond ik toch wel het mannetje Roodpootvalk die tijdens de Big-Day door het winnende team werd waargenomen (zie foto). Al deze waarnemingen staan natuurlijk (vaak vergezeld van mooie foto's) op onze site; www.vogelwachtuden.nl

Groeten, Peter van de Braak (Inventarisatiewerkgroep), telefoon: 0413-253586.

E-mail: vogelwachtuden@lycos.nl of voor waarnemingen waarneming@vogelwachtuden.nl

Datum:	Aantal:	Soort:	Locatie:	Waarnemer:
06-03-2005	1	IJsvogel	Mariaheide	Peter van de Braak
07-03-2005	1	Blauwe Kiekendief	Tongelaar - Mill	John van Zuijlen
12-03-2005	1	Roerdomp	Haren - nabij de toren	Toy Janssen
17-03-2005	1	Monniksgier	Tongelaar - Mill	Peter van de Braak
20-03-2005	70	Goudplevier	Melven	William v.d.Velden
20-03-2005	2	Kraanvogel	Mariaheide	William v.d. Velden
21-03-2005	4	Ooievaar	Vorstenbosch	Peter van de Braak
22-03-2005	4	Ooievaar	Vorstenbosch	Jan van den Tillaart
22-03-2005	1	IJsvogel	Veghel - 't Ven	William v.d. Velden
22-03-2005	1	Grote Zilverreiger	Hertogswetering	Toy Janssen
23-03-2005	1	Slechtvalk	Haren - nabij de toren	Peter van de Braak
23-03-2005	26	Pestvogel	Uden	Toy Janssen
25-03-2005	1	Bokje	Begrazingsgebied	Jan Verhoeven
27-03-2005	1	Visarend	Begrazingsgebied	Gerard van Aalst
27-03-2005	3	Bokje	Begrazingsgebied	Peter van de Braak
29-03-2005	1	Blauwe Kiekendief	Begrazingsgebied	Toy Janssen
02-04-2005	1	Grote Gele Kwikstaart	Uden	Toy Janssen
03-04-2005	1	Rode Wouw	Begrazingsgebied	Gerard van Aalst
11-04-2005	1	Europese Kanarie	Keldonk	Ton Hermans
12-04-2005	2	Gele Kwikstaart	Haren - nabij de toren	John Tabak
15-04-2005	1	Kleine Plevier	Veghel - 't Ven	William v.d. Velden

15-04-2005	3	Witgat	Veghel - 't Ven	William v.d. Velden
16-04-2005	1	Zwarte Wouw	Begrazingsgebied	Toon Diks
17-04-2005	1	Sprinkhaanzanger	Begrazingsgebied	Paul van Els
18-04-2005	2	Beflijster	Maashorst - Muntse Heide	Jan van Lith
18-04-2005	1	Rouwkwikstaart	Veghel - 't Ven	Thijs Fijen
19-04-2005	4	Witgat	Veghel - 't Ven	Hans v.d. Veerdonk
20-04-2005	1	Visarend	Maashorst - Grensweg	John Hermans
20-04-2005	1	Sprinkhaanzanger	Maashorst - Grensweg	John Hermans
21-04-2005	4	Beflijster	Maashorst - Grensweg	Peter van de Braak
21-04-2005	1	Duinpieper	Maashorst - Grensweg	Toy Janssen
21-04-2005	1	Visarend	Begrazingsgebied	Gerard van Aalst
21-04-2005	2	Gele Kwikstaart	Veghel - 't Ven	Thijs Fijen
22-04-2005	1	Sprinkhaanzanger	Maashorst - Grensweg	Peter van de Braak
23-04-2005	1	Visarend	Telpost Brobbelbies Zuid	Gerard van Aalst
25-04-2005	1	Visarend	Veghel	Leo Ballering
25-04-2005	4	Geoorde Fuut	Hemelrijk	Peter van de Braak
30-04-2005	1	Tureluur	Veghel - 't Ven	Thijs Fijen
05-05-2005	1	Ooievaar	Uden	Ellen van Rossum
05-05-2005	1	Zwarte Wouw	Begrazingsgebied	Gerard van Aalst
13-05-2005	2	Temmincks Strandloper	Haren - nabij de toren	Jan Verhoeven
13-05-2005	1	Paapje	Begrazingsgebied	JanWillem Hermans
15-05-2005	1	Slechtvalk	Haren - nabij de toren	Peter van de Braak
16-05-2005	1	Roerdomp	Haren - nabij de toren	Teun van Kessel
16-05-2005	1	Kwartel	Maashorst - Muntse Heide	Ellen van Rossum
18-05-2005	2	Bosruiter	Veghel - 't Ven	William v.d. Velden
18-05-2005	1	IJsvogel	Veghel - 't Ven	William v.d. Velden
18-05-2005	3	Temmincks Strandloper	Veghel - 't Ven	Thijs Fijen
22-05-2005	1	Roodpootvalk	Maashorst - 3 Vennen	Peter v.d. Braak
22-05-2005	5	Wespendief	Begrazingsgebied	Toy Janssen
28-05-2005	1	Blauwborst	Begrazingsgebied	Teun van Kessel
28-05-2005	1	Rietgors	Begrazingsgebied	Teun van Kessel

Werkgroep Natuur en Milieu

Een werkgroep die we delen met het IVN-Uden. Het doel van de werkgroep is om natuur- en milieuplannen te beoordelen, te begeleiden en waar nodig te voorzien van commentaar. Tevens worden bedreigingen aan de natuur besproken in de werkgroep en waar nodig actie ondernomen. De werkgroep doet ook onderzoek naar de natuur in diverse gebieden, met als doel het beheer van het gebied te beoordelen en indien nodig de beheerder voorzien van beheerstips.

Voor Vogelwacht Uden hebben zitting in de werkgroep, Esther Rutten, Jan-Willem Hermans en Willem Peters. Albert van Roosmalen is de coördinator van de werkgroep. Op dit moment zijn de volgende zaken aan de orde in de werkgroepvergaderingen:

- We hebben ons druk gemaakt om een natuurvertegenwoordiger te krijgen in de stuurgroep Maashorst-Herperduin. In deze stuurgroep hebben zitting de gemeentelijke vertegenwoordigers van Landerd, Uden, Bernheze en Oss, SBB, Waterschap, ZLTO en de Maashorstboeren.
- Het was voor ons onverteerbaar dat er in deze groep, die plannen maakt voor de Maashorst en het Herperduin, geen natuurvertegenwoordiger zitting had. Ons verzoek is inmiddels gehonoreerd. Namens de gezamenlijke natuurverenigingen Maashorst heeft Jos van de Wijst uit Zeeland nu zitting in deze groep. Regelmatig zijn er nu bijeenkomsten van de gezamenlijke natuurverenigingen om Jos te voorzien van onze standpunten en deze uit te dragen in de stuurgroepvergaderingen.
- Samen met het IVN-Uden hebben we de bossen van Odiliapeel geïnventariseerd. Op dit moment is het rapport, geschreven door Nico Ettema, gereed om gepresenteerd te worden aan de gemeente Uden. Het rapport is voorzien van de nodige beheersadviezen om de natuurwaarde van het gebied te verhogen. Voor 2005 staat het Annabos op de lijst voor inventarisatie. Peter van de Braak coördineert dit namens de Vogelwacht.
- Er is weer een rapport opgesteld vanuit de provincie om de Wijstgronden beter te beheren en te vergroten. We zijn blij met deze aandacht, er liggen echter al zoveel rapporten. Het wordt tijd voor daadwerkelijke actie. Dit zullen we uitdragen.
- Vertegenwoordigers van de werkgroep hebben afgelopen jaren actief zitting gehad in de klankbordgroepen van de reconstructie en het bestemmingsplan buitengebied. Op dit moment zijn deze plannen nagenoeg definitief. Er wordt aan gedacht om een avond voor leden Vogelwacht en IVN te houden om de plannen te bespreken. Houd de agenda in de gaten.
- Albert van Roosmalen heeft namens de Udense natuurverenigingen zitting in de werkgroep aanpassingsinrichting A50. Deze werkgroep bespreekt plannen om de natuurschade ten gevolge van de A50 te compenseren. In Uden wordt het gebied 'Achter de Bergen' aangepakt. Het blijft echter modderen met de start van de werkzaamheden in verband met een lopend bezwaar. Het project loopt daardoor flinke vertraging en hogere kosten op. Momenteel wordt een vrij omvangrijk beplantingsbestek uitgevoerd met onder andere de verbindingszones 'Wijst-Bedaf' en 'Achter de Bergen' richting Nistelrode. Verder vindt er laanbeplanting plaats voornamelijk langs wegen nabij 't Loo. De Noordelijke Wijst zal waarschijnlijk snel ingericht worden (zie hiervoor het artikel over de Noordelijke Wijst).

- Er is subsidie aangevraagd bij Ceres voor het uitvoeren van het landschapsbeleidsplan gemeente Uden. Zodra dit binnen is gaan we hopelijk snel aan de gang met realisering.
- We hebben het idee dat golfbaan de Leemskuilen illegaal uitgebreid is. Inmiddels hebben we vragen gesteld aan de gemeente Uden hierover. Wordt vervolgd.

Inrichtingsplan Noordelijke Wijst

In het kader van compensatie voor de natuur door het aanleggen van de A50 wordt het gebied Noordelijke Wijst aangekocht en ingericht. De Noordelijke Wijst is gelegen langs de Piet Geersdijk op de grens van Uden en Nistelrode. Het gebied ligt op de Peelrandbreuk op de overgang van de Peelhorst. Het kwelwater wat uit het Annabos komt vanuit Uden en is niet geheel schoon. Het leuke van het kwelwater van dit gebied is dat het komt van de Maashorst en daarmee ook op langere termijn perspectief biedt voor een goede waterkwaliteit. De inrichtingswerkzaamheden zijn gepland voor april 2005.

Als uitgangspunt voor de inrichting is gekozen voor het streven naar natuurdoeltypes die zo hoog mogelijke eisen stellen aan de voedselarmoede van de bodem, gecombineerd met vochtige tot natte bodems, met een constante, en hoge grondwaterspiegel, veroorzaakt door kwel. Dit houdt in dat er perceelsgewijze beheer van hoofdzakelijk maaien en beweiden uitgevoerd moet worden. Voor wat betreft het verschrallen van het gebied zou de bovenste laag verwijderd kunnen worden. Hiervoor wordt echter niet gekozen. Ten eerste is er nog weinig zicht op de voorkomende fosfaat- en stikstofgehaltes, bovendien is er in dit gebied wellicht de mogelijkheid met het opzetten en aflaten van water, de gehalten naar beneden te brengen en tenslotte is er, wellicht nog het belangrijkste argument om hier niet af te graven, namelijk het mogelijk aantasten van de aardkundige waarden van het gebied. Er is daarom gekozen voor het inzaaien van het gebied met gras en te proberen middels beheer het gebied te verschrallen. Een belangrijk inrichtingsmaatregel is de aanpassing van de waterhuishouding. De eerste maatregel is het ontklaar maken van de werking van de aanwezige drainage. Aansluitend is een aanpassing van het slotenpatroon gepland.

Er worden in het gebied wat landschappelijke elementen teruggebracht om het van oorsprong aanwezige kleinschalige karakter te herstellen. Daarnaast worden er twee kleine elzenbosjes aangelegd die in het verleden hier ook aanwezig waren. Tenslotte wordt op het drogere gedeelte een aanplant van struweel uitgevoerd om de overgang van het aangrenzende bos naar het graslandgedeelte vloeiender te maken. Dit is weer van belang voor veel in dit gebied voorkomende struweelvogels, dagvlinders en andere ongewervelde dieren. Al met al is de inrichting nu bescheiden omdat langs de weg der geleidelijkheid getracht wordt de in het gebied aanwezige potenties te ontwikkelen.

Jan-Willem Hermans

In gesprek met... Toy Janssen

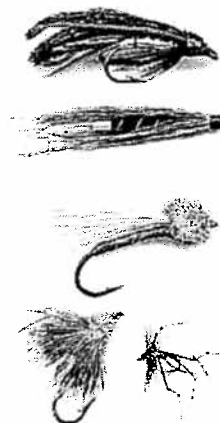
Nu alle werkgroepen in twee jaar tijd zijn beschreven, starten we de rubriek 'In gesprek met...' opnieuw op. Sinds een aantal jaren heeft Margreet Hoefnagels een groot aantal leden aan de tand gevoeld. Ondergetekende neemt het stokje van haar over. We bijten het spits af met Toy Janssen, hij stond al een tijdje op het takenlijstje van de redactie om hem eens te interviewen. Ieder kwartaal komt er een ander lid aan bod. Als jullie zeggen: 'Van die persoon zou ik wel een wat meer willen weten', of als je zegt: 'Daar wil ik wel aan meewerken', even een belletje naar Liesbeth Verkaar, dan wordt jij misschien voor het volgende Bruujssel geïnterviewd. We houden het allemaal discreet, dus je hoeft niet bang te zijn dat je criminele verleden aan het licht komt...

Het begin

De ontvangst is erg hartelijk, de koffie wordt aangezet op het moment dat ik binnenstap. Om maar bij het begin te beginnen, Toy is geboren en opgegroeid in 's-Hertogenbosch en heeft daar tot zijn vijftiende jaar gewoond. Daar heeft hij het vogelen geleerd bij de Bossche vogelwerkgroep. Hij liet me de boekjes met waarnemingen nog zien, de eerste dateert van 28 februari 1977, een kleine dertig jaar geleden dus. Hij was toen een jaar of veertien. Toen hij net vijftien was verhuisde hij naar Uden. In die tijd wilde hij graag bij een jeugdvogelwerkgroep, alleen helaas bestond die toen nog niet in Uden (te vroeg geboren?). Je kon toen pas lid worden bij de Vogelwacht Uden vanaf je zestiende jaar. Uit die tijd kan hij zich nog Wim Janssen en Lambert van Dijk herinneren, die zaten toen bij de roofvogelwerkgroep.

Vliegvissen

Hierna is het vogelen in clubverband op een lager pitje komen te staan. Vliegvissen trok zijn interesse, hij is al bijna twintig jaar lid van Vliegvisvereniging Midden Brabant uit Schijndel. Ieder jaar maakte hij een reis naar Ierland om te vliegvissen en dat doet hij nu nog steeds. De vliegjes hiervoor, maakt hij zelf en dat is een moeilijke klusje. Allerlei kleuren vliegjes met verschillende haakjes zitten mooi in een koffertje uitgestald. Voor iedere soort vis wordt weer een ander soort vliegje en haakje gebruikt. Hij heeft er verschillende grote prijzen mee gewonnen en is er ook penningmeester.

Zeventien jaar lang is hij eigenaar geweest van Partycentrum/Bowling 'de Germenzeel'. Dit was erg hard werken, zeven dagen per week. Vier jaar geleden heeft hij de boel verkocht en is gaan werken in Zeist bij een bedrijf waar hij nu projectmanager, ofwel transitie-manager is. Het was natuurlijk een grote luxe voor hem om nu 'maar' van acht tot vijf te hoeven werken, hierdoor hield hij een boel vrije tijd over, vooral in de weekeinden. Dit is de aanleiding geweest om het vogelen bij een club weer op te pakken en lag onze club het meest voor de hand. Het vogelen zelf heeft hij nooit verleerd, want bij het vliegvissen heb je veel tijd om ook naar de vogels te kijken. Hij weet ze feilloos op naam te brengen.

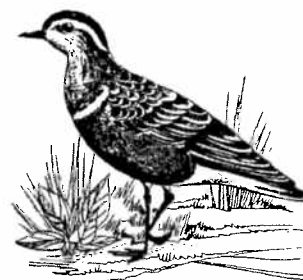
Op vele fronten actief

In die twee jaar tijd dat hij nu lid is bij ons, is hij diep in het verenigingsleven gedoken en is hij actief geworden op vele fronten. Hij werkt door de week veel met computers en dat komt weer heel goed uit, want hij doet veel werk op het gebied van computers bij onze club. Ook dat is één van zijn hobby's, want er staat een prachtige computer in de kamer, die contant aanstaat. Samen met Peter van de Braak heeft hij een webcam bij Jan van den Tillaart gezet, op de broedende Kerkuil in zijn schuur.

Deze is doorgeschakeld naar onze site en zo kan iedereen meegenieten van de kuikens die uitkomen en opgroeien. Dit heeft een golf van reacties opgeleverd uit heel ons land en zelfs uit verschillende andere Europese landen. Hiervan krijgt hij veel mailtjes binnen, die hij samen met Peter allemaal beantwoord. Hij kan precies zien hoeveel mensen per dag op onze site komen en dat zijn er velen! In april zijn er bijvoorbeeld al ruim twaalfduizend bezoeken geweest. Het is natuurlijk een prachtig stukje publiciteit voor onze club en hierdoor worden we steeds bekender bij vogelend Nederland.

Digiscoping

Wat Toy ook graag doet is digiscoping: foto's maken door de telescoop. Hij reist heel Nederland door om bijzondere vogels op de gevoelige plaat vast te leggen. Deze zet hij dan weer op www.waarnemingen.nl of op de waarnemingen van onze site. Als Vogelwacht Uden een tijdje geleden bijzondere waarnemingen te melden had, werd er een beetje lacherig mee omgegaan bij de 'betere' Nederlandse vogelaars. Nu is dat wel anders en worden we serieus genomen, want we kunnen gewoon de bewijzen laten zien, zodat men er niet omheen kan. Voorbeelden van enkele bijzondere waarnemingen: Morinelplevier, Pestvogel, Middelste Bonte Specht, Woestijntapuit, Killdeerplevier en een juveniele Kruisbek.

Iedereen kan nu op onze site (www.vogelwachtuden.nl) de laatste waarnemingen zien en eventueel zelf waarnemingen invoeren. Je kunt dan helemaal op de hoogte blijven van wat er bij ons in de buurt allemaal aan bijzondere vogels gezien is. Bij echte bijzonderheden kun je jezelf opgeven en krijg je een mailtje binnen van de waarneming. Geweldig toch! Dit heeft min of meer de telefooncirkel vervangen. Samen met Peter van de Baak heeft hij ook vele uurtjes werk verricht om de site te krijgen zoals hij nu is.

Telpost

In het najaar zit hij regelmatig op de telpost en ook deze gegevens voert hij in de computer in. Mede hierdoor neemt onze telpost met ons 'benkske' een belangrijke plaats in op de kaart van trektellend Nederland. Toy is ook nogal eens in Breskens te vinden, waar het trektellen helemaal interessant is. Daar komen in de trektijd (voorjaar en najaar) duizenden vogels per dag door gevlogen en samen met Jan Verhoeven gaat hij hier nogal eens tellen. Ook de Eemshaven, Kamperhoek (Ketelmeer) en Westkapelle staan af en toe op het programma. Iedere nieuwe soort wordt bijgehouden en genoteerd. Dit jaar (tot en met april 2005) heeft hij al 239 soorten gezien. Veel bijzondere soorten haalt hij van Internet af en gaat op pad. Jan Verhoeven heeft een zendertje bij zich dat hem waarschuwt als er een bijzondere soort gesignaleerd is. Behoorlijk fanatieke gasten zijn het dus! Dit zijn nu wat je noemt echte soortenjagers. Voor sommige van onze leden gaat dit wel wat ver, maar ieder zijn hobby en zolang je er maar plezier in hebt!

Andere bezigheden

Als er klusjes gedaan moeten worden is Toy nooit te beroerd om mee te helpen. Zo heeft hij meegeholpen met de Groenhoeve schilderen (zomer 2004) en ook aan het graafwerk voor de afvoer van het regenwaterproject heeft hij meegeholpen. Dit voorjaar heeft hij de gevorderden Piepcursus gegeven samen met Jan Verhoeven. Zelf heb ik daar ook aan meegedaan en ik moet zeggen: 'Ik heb er veel geleerd, vooral van de moerasvogels'. Hoewel de piepjes van de zeven verschillende Piepers niet erg zijn blijven hangen, die hoor je niet genoeg denk ik. Als jullie dit lezen is de reis naar Schotland al geweest, maar ook daar heeft Toy zijn bijdrage aan geleverd, samen met Peter van de Braak, Jan-Willem en John. Zijn vrouw is Schots en daarom komt hij ieder jaar in Schotland en kent hij de mooiste plekjes met de leukste vogels.

In het volgende Bruujssel lezen jullie daar alles over. Als er veel mensen verwacht worden op een publiekswandeling wil hij ook wel gidsen en het is altijd fijn om te weten dat je op gidsen kunt rekenen. Wat buiten onze club staat, maar wel met vogels te maken heeft, is het verzoek dat hij gehad heeft om mee te werken met het opzetten van een site over de Avifauna van regio oost-Brabant. Deze is wat in het slop geraakt en nu zijn er enkele mensen die dit een nieuw leven in willen blazen. Zeldzame vogels van oost Brabant worden in kaart gebracht en er is ook een tijdschrift aan verbonden. Iedere provincie heeft een dergelijke site.

Zoals je hierboven kunt lezen is onze Toy een actief Vogelwachtlid, die vooral veel achter de schermen werkt. We hopen natuurlijk dat hij nog lang lid blijft bij ons en blijft meewerken aan onze naamsbekendheid. Bedankt voor het interview Toy en nog veel vogelplezier in de toekomst!

Liesbeth Verkaar.

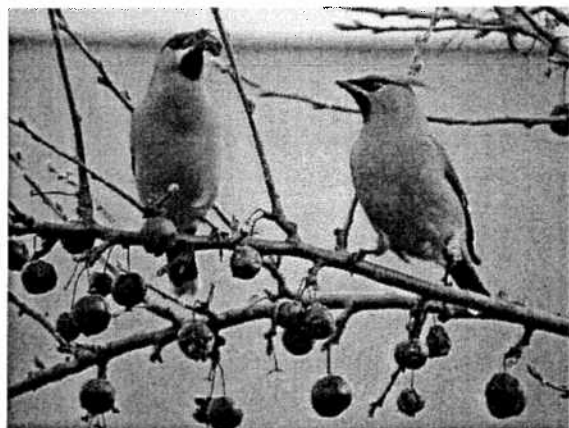

Pestvogels, zomaar in onze achtertuin!

Het is 16 maart 2005, een koffieochtendje bij mij thuis vanwege mijn verjaardag. Het was nog net niet lekker genoeg om buiten te zitten. Druk bezig met mijn visite, zie ik vanuit mijn ooghoeken een troep vogels in de Sierappeltjesboom neerstrijken. Hele mooie, aparte vogels met een flinke kuif op hun kop. Ik wist het meteen; Pestvogels in onze tuin! Hoe ik dat wist? We hebben een aantal vogelboekjes in ons bezit en onze zoon had een paar dagen voor 16 maart al een paar bijzondere vogels gezien. Hij herkende ze in ieder geval niet. Hij beschreef hun uiterlijk en ja dat zou een Pestvogel kunnen zijn, maar eigenlijk ook weer niet, want die zie je hier eigenlijk nooit.....

En toen kwamen ze zomaar in onze tuin. Het was een groep van ongeveer dertien vogels. Het waren toch echt Pestvogels. Ik was helemaal enthousiast en met zijn allen hebben we ernaar gekeken. De dagen erna kwamen ze niet meer terug, tot dinsdagochtend 22 maart. Nu was de groep nog groter. Wel vijftientig stuks kwamen smullen van de appeltjes. Ik heb diverse foto's gemaakt, maar mijn camera heeft geen telelens. 's Avonds hebben we een statief met camera en telelens voor het raam gezet in de hoop dat ze de volgende dag terugkwamen. We hadden geluk, om kwart over acht landden ze weer in de boom. Vlug mijn man gebeld (hij had ze nog niet gezien), foto's gemaakt en na een uur waren bijna alle appeltjes op. Donderdag kwamen er nog drie vogels naar de appelvoorraad kijken, maar helaas vonden ze de hond in de pot. De vogels zijn gevlogen en nu maar hopen dat de foto's gelukt zijn. Kunnen we even nagenieten van deze bijzondere ontmoetingen.

Wilma van Hoek (ingezonden artikel)
Den Brier - Uden

Publiekswandeling Maashorst, 1 mei 2005

Het KNMI had het al verwacht, 1 mei 2005 zal een warme dag worden. Gunstig weer voor een publiekswandeling, vandaag zullen er toch zeker honderd mensen komen! Even voor negenen, er zijn dan zo'n 55 deelnemers, vermoedt Jan-Willem nog dat de rest snel komt. Maar om vijf over negen is het iedereen duidelijk, meer wordt het niet. Jammer, de vorige publiekswandeling op Bedaf was juist zo'n succes.

Samen met John en acht enthousiastelingen vertrekken we richting het begrazingsgebied Brobbelbies. Onderweg blijkt, behalve dat Spreeuwen driehoekige vleugels hebben en Vinken over 'biscuitjes' zingen ook dat de groep eigenlijk al best veel weet. Via Kauwen lopen we richting Torenvalk, nadat we een groepje Ringmussen gepasseerd zijn. Bij een Boerenwaluw blijven we even staan, de gevorkte staart valt goed op. Een sterke zon schijnt, de ochtend wordt steeds warmer, broeierig bijna. Als we bij de Brobbelbies aankomen begint John enthousiast over de begrazing vertellen, maar niet voordat hij even het landbouwbeleid heeft aangeraakt. Ik leg uit dat de rijke toplaag van de bodem is afgegraven. "Hierdoor wordt de bodem schraller, zodat er bijzondere plantensoorten kunnen gaan groeien." Mijn verhaal versterk ik door tegelijkertijd een appeltje te schillen. Ik merk dat ik mijn verhaal snel af moet ronden, een Veldleeuwerik is net zijn lied aan het zingen.

Enkele minuten later is de Veldleeuwerik alweer vergeten, een Kneu zit rustig op een draad en de telescoop maakt het onvergetelijk. De kleuren zijn nu echt goed zichtbaar. Iedereen is onder de indruk. Een mevrouw verbaast zich over de hoeveelheid soorten die er toch nog in Nederland leven, de teller staat nu al boven de twintig. Een andere man vindt de planten eigenlijk net zo interessant en gelijk heeft hij. Gebukt kijk ik naar soorten als de Ooievaarsbek. Een vrolijk plantje met paarsroze bloemetjes en met handvormige bladen.

Even later komen we in het bos een groepje Kruisbekken tegen, eerst horen we ze alleen. Maar als ze recht voor ons gaan zitten en uit een plas drinken is iedereen onder de indruk. Omdat ze heel veel droge (dennen)zaden eten moeten ze veel drinken. Niemand zal onze bewering tegenspreken, we zitten midden in een naaldbos. Alles klopt vandaag, het kan nu al niet meer stuk.

Bij een vennetje midden in het open terrein heeft de zon weer vrij spel, het is echt warm nu. Een aantal excursiegangers bewondert de ronde zonnedaauw. Dit vleesetende plantje is veel zeldzamer dan de andere zonnedaauwsoort die in Nederland voorkomt. De mevrouw die zich verbaasde over het aantal vogelsoorten merkt nu een kikker op. Ik pak 'm op en hij loopt zo over mijn arm, toch geen kikker maar een pad dus. En niet zomaar één, de dikke streep op zijn rug, het kan niet missen. Rugstreeppad, geen vogel maar wel een leuke soort. Als ik honderd meter verder een levendbarende hagedis zie ritselen, 'm kan pakken en prachtig kan laten zien, begin ik helemaal te juichen. Nog even snel een Roodborsttapuit scoren en terug naar huis. De teller staat op 45 soorten.

Tevreden gaan alle wandelaars weer naar huis. Het is net een Amerikaanse reclamefoto, de zon schijnt en iedereen is gelukkig. Eén ding heb ik vandaag wel geleerd, de opkomst bepaalt niet het succes. Het was fantastisch vandaag. Dat Jan Verhoeven 52 soorten had en Peter Noy voor het eerst in vijftien jaar weer een fluit in de Maashorst heeft gehoord maakt niet uit. Wij hebben het ook mooi gehad.

Stijn van Gils

“Big day” in de Maashorst

Het was zondag 22 mei 2005 op een aantal vlakken een big-day. 's Morgens om zeven uur bij een stralende zon stonden acht leden gereed om zoveel mogelijk soorten te zien vandaag. Na enig beraad werd besloten om twee groepen te maken. In de ene groep zaten Jan Verhoeven, John Hermans, Annelies Timmermans en Henk Arnoldussen. Een zware delegatie. Maar de andere groep heeft ook genoeg kwaliteiten. Deze groep bestond uit Peter van de Braak, Toy Janssen, Conny Koenen en Jan-Willem Hermans. Vorig jaar had de groep waarin John en Jan zaten, gewonnen. De andere groep was erop gebrand om dit jaar te winnen.

Beide groepen gingen eerst het beekdal verkennen en via de Udense Dreef werd het begrazingsgebied aangedaan. Langs de Grensweg lopen we naar het achterste ven, wat op dit moment één van de mooiste stukjes in de Maashorst is. Op de Grensweg zagen wij een Wespendif. Volgens ons had die andere groep deze gemist en hoopten wij stiekem dat dit zo zou blijven. Bij het ven aangekomen hoorden we Rietgorzen, een broedpaar dit jaar. Vorige week zat hier een Dodaars. Helaas nu niet aanwezig. Zouden we de Blauwborst nog zien. Steeds weer horen we dat deze vogel nog gesignaleerd wordt. En ja hoor, na enig speurwerk kon Peter en prachtige foto maken van de Blauwborst met voedsel. Ook dit is bijna zeker een broedpaar. Boven ons hoofd zweefden inmiddels vijf Wespendifen. Ook de andere groep had deze dus op hun lijst. Wat een prachtig gezicht tegen een strak blauwe hemel. De thuisblijvers hebben weer ongelijk.

Inmiddels wilden we op Zeelands gebied op zoek gaan naar een Bosuil. Dit blijkt achteraf een mindere keus te zijn. Enerzijds hebben we de Bosuil niet gezien, anderzijds kregen we een telefoontje van de andere groep dat deze bij de drie vennen een Roodpootvalk in het vizier hebben (sportiviteit alom). Ik kan je zeggen dat het een heel eind lopen is van Zeeland naar de drie vennen. Toy had nog nooit een Roodpootvalk gezien, laat staan in Nederland. De turbo ging erop, met in zijn kielzog Peter. Conny en ik hebben een tandje lager geschakeld en kwamen dan ook later bij de drie vennen aan. Het eerste wat we zagen bij de vennen was het mannetje Roodpootvalk. Gelukkig hadden Toy en Peter de vogel ook goed gezien. Uiteraard heeft Peter de vogel vastgelegd op de gevoelige plaat. Kijk maar eens op waarnemingen.nl. De éérste waarneming van deze soort in de Maashorst.

De Roodpootvalk is een regelmatige, maar schaarse dwaalgast in ons land, die echter invasieachtig kan voorkomen. Broeden doen ze in midden Europa. Diegenen die meegegaan zijn op de vogelreizen naar Roemenië en Hongarije, hebben de soort mooi kunnen bewonderen. De vogel lijkt qua silhouet op een Boomvalk, maar is iets kleiner. Het mannetje is leigrijs met rood op de anaalstreek en zoals de naam doet vermoeden rode poten. Ook al winnen we misschien niet, deze dag kan niet meer kapot. Vanuit de drie vennen gaan we naar de Hofmansplassen. Hier zijn altijd boeiende soorten te zien die in de voor de rest overwegend droge Maashorst niet voorkomen. Kleine Plevier, Fuut en toch nog de Dodaars konden bijgeschreven worden op de lijst. Langs de waterkant hebben we ons toch nog tijd gegund voor een boterham. Niet te lang, we moesten nog op zoek naar Ransuilen, die hier volgens Leo broeden. Het was al over twaalfen. Gelukkig zagen we twee Ransuilen, waarna we snel richting Bezoekerscentrum gingen.

Helaas de tijdslimiet van enen hebben we niet gehaald. Zouden we nu wel de beker hebben. Het spannende moment was daar. Onze groep had maar liefst 69 soorten gezien, maar de terechte winnaar was toch de andere groep met maar liefst 73 soorten. Het scheelt maar vier soorten. In totaal hebben we op die voormiddag 78 vogelsoorten gezien. Een aantal dat de meeste natuurgebieden niet halen. Volgend jaar zeker weer een Big-day, met hopelijk een iets meer 'biggere' opkomst. Aan de vogels zal het niet liggen.

Jan-Willem Hermans

Waargenomen soorten:

1 Aalscholver (team Jan)	41 Koolmees
2 Blauwborst	42 Kuifmees
3 Boerenwaluw	43 Matkop
4 Bonte Vliegenvanger	44 Meerkoet
5 Boomklever (team Toy)	45 Merel
6 Boomkruiper	46 Nijlgans
7 Boomleeuwerik	47 Oeverloper
8 Boompieper	48 Pimpelmees
9 Boomvalk (team Toy)	49 Ransuil (team Toy)
10 Buizerd	50 Rietgors
11 Dodaars	51 Ringmus
12 Ekster	52 Roodborst
13 Fazant	53 Roodborsttapuit
14 Fitis	54 Roodpootvalk
15 Fuut (team Toy)	55 Scholekster (team Jan)
16 Gaai	56 Sperwer
17 Geelgors	57 Spotvogel (team Jan)
18 Gekraagde Roodstaart	58 Spreeuw
19 Gele Kwikstaart (team Jan)	59 Staartmees
20 Gierzwaluw	60 Tjiftjaf
21 Goudhaan	61 Torenvalk
22 Grasmus	62 Tuinfluiter
23 Grauwe Gans (team Jan)	63 Turkse Tortel
24 Grauwe Vliegenvanger (team Jan)	64 Veldleeuwerik
25 Groene Specht (team Toy)	65 Vink
26 Groenling	66 Wespendief
27 Grote Bonte Specht	67 Wilde Eend
28 Grote Lijster	68 Winterkoning
29 Havik	69 Wintertaling (team Jan)
30 Heggenmus	70 Witte Kwikstaart
31 Holenduif	71 Wulp (team Jan)
32 Houtduif	72 Zanglijster
33 Huismus	73 Zilvermeeuw (team Jan)
34 Huiswaluw (team Jan)	74 Zwarte Kraai
35 Kauw	75 Zwarte Mees
36 Kievit	76 Zwarte Roodstaart
37 Kleine Bonte Specht	77 Zwarte Specht
38 Kneu	78 Zwartkop
39 Koekoek	
40 Kleine Plevier	

Wetenswaardigheden...

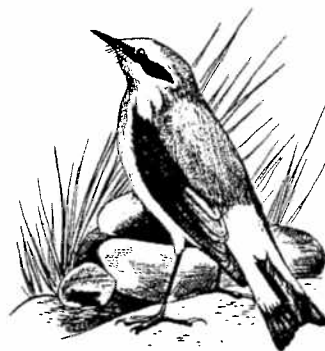
Roodkeelpiepers weer zeldzamer

Roodkeelpiepers worden vooral in het voorjaar geregeld in ons land als doortrekker waargenomen. Begin jaren negentig werd zelfs besloten de soort niet meer als dwaalgast te beoordelen, maar op de lijst van BSP-soorten (Bijzondere Soorten Project, red.) te zetten (van extreem zeldzaam naar zeldzaam). Het lijkt er echter sterk op dat de aantallen Roodkeelpiepers sindsdien gaandeweg afnemen. In het voorjaar trekken negen van de tien door, tussen 21 april en 25 mei. In het najaar kunt u acht van de tien tussen 11 september en 15 oktober bewonderen, met sterkere doortrek rond 21 tot 30 september en 6 tot 15 oktober. Het is onduidelijk of dit toeval is of dat bijvoorbeeld adulte en jonge vogels, of verschillende populaties, gescheiden doortrekken. In het voorjaar worden ze vaak samen gezien met Noordse Kwikstaarten en soms ook zingend gehoord. Het aantal waarnemingen van pleisterende vogels was tot 1992 groter dan van trekkende vogels; daarna is dit omgekeerd. Na topjaren begin jaren negentig is er een negatieve trend ingezet. De afname kan slechts gedeeltelijk worden verklaard uit de recent mindere waarnemingen. Speelt de windrichting in de trektijd misschien een belangrijke rol of de determinatiekennis? Dit laatste is onwaarschijnlijk omdat veel vogelaars tegenwoordig de beschikking hebben over een CD waarmee het geluid van de soort goed is te leren. Dat Roodkeelpiepers, ondanks de toegenomen interesse in zeldzame soorten en de toegenomen kennis van roepgeluiden, in de afgelopen dertien jaar minder werden waargenomen, wijst op een reële afname.

Bron: Nieuwsbrief Vogelbescherming april 2005

Jaar van de Tapuit

SOVON en Vogelbescherming Nederland hebben 2005 uitgeroepen tot het Jaar van de Tapuit. De Tapuit is stiekem als broedvogel uit Nederland aan het verdwijnen. Van de enkele duizenden paren in de jaren zeventig bleken er in 1998 tot 2000 hooguit 600 tot 800 over te zijn. Een voorzichtige schatting leert dat het er in 2004 misschien nog maar 380 tot 420 waren. De vrije val is beslist nog niet gestuit!

Hoeveel Tapuiten precies er nu nog in Nederland broeden, is echter niet duidelijk: in het LSB worden niet alle potentieel geschikte duin- en heideterreinen onderzocht. Bovendien blijkt nog geregeld verwarring op te treden tussen doortrekkers en broedvogels. Ter indicatie: in de broedvogelatlas bestond 36% van de meldingen uit mogelijke broedgevallen. Bij vrijwel geen andere zangvogel was dit percentage zo hoog. Verder zijn er aanwijzingen dat veel territoriale paren niet tot broeden overgaan, dan wel gering broedsucces kennen. Bij SOVON en Vogelbescherming Nederland leeft het besef dat een beter beeld van voorkomen en broedsucces - en van de factor en die dat bepalen - noodzakelijk is voor betere bescherming. Daarom is de Tapuit verkozen tot 'Vogel van het Jaar 2005'. Centraal staat een landdekkende inventarisatie van duin- en heidegebieden. Daarbij is jullie hulp natuurlijk onontbeerlijk. Naast het reguliere inventarisatiewerk wordt extra aandacht gevraagd voor gedrag (paarvorming, eifase, aanwezigheid van jongen) en habitatbeschrijving. In onze telinstructie wordt beschreven welke gegevens we graag willen verzamelen.

Bron: SOVON nieuws mei 2005

Oeverzwaluw bij de Kleuter?

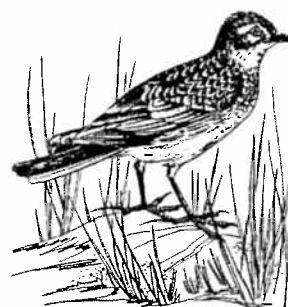
Vorige week hadden we het bij de reactievergadering over de Oeverzwaluwen bij de Kleuter. Toen wist niemand of er al broedende Oeverzwaluwen waren. "Ik was gisteren nog even bij de Kleuter, en volgens mij zaten er zeker twee mooie ronde gaatjes in de wand, dus dat zou betekenen dat er wel degelijk broedende oeverzwaluwen aanwezig zijn. Ik kon het met mijn verrekijker niet zo heel goed zien, maar er waren nog een stuk of drie vlekken die wellicht ook nog gangen zouden kunnen zijn (dus vijf mogelijke gaten voor zover ik het kon zien).

Ik heb ze niet zien vliegen, maar ik ben er ook niet zo lang geweest. Is iemand van jullie al wezen kijken? Of hebben jullie al van iemand anders gehoord of er nestelende Oeverzwaluwen zijn?? Ik ben wel benieuwd!", aldus Jolanda Rutten.

Bron: Jolanda Rutten, 25 april 2005

Actieplan Veldleeuwerik

De laatste dertig jaar daalde het aantal broedende Veldleeuweriken in ons land met 90%. Hun aantallen slonken van 500.000 tot 750.000 broedparen tot 50.000 tot 70.000, waardoor de soort vorig jaar op de Rode Lijst belandde. Gelijk met de presentatie van het nieuwe boek over de Rode Lijst presenteerde Vogelbescherming op 26 april een actieplan voor de Veldleeuwerik. De belangrijkste oorzaak van de achteruitgang van de Veldleeuwerik is de intensivering van de landbouw. Kruidenrijk grasland maakt plaats voor maïsvelden en biljartlakens van koeiengras. Geschikt akkerland verdwijnt door wintertarwe en intensieve bewerking. Stoppelvelden worden omgeploegd, zodat de vogels in de winter geen voedsel meer kunnen vinden. Ook ontwatering, gebruik van pesticiden en verstedelijking spelen een rol. Tegelijkertijd verdwijnt de soort ook in de duinen. Open duingebieden verruigen door stikstof depositie en de achteruitgang van het konijn. De meeste veldleeuweriken komen momenteel nog op onze heideterreinen voor. Daar verdwijnt geschikt biotoop echter ook door woekierend pijpenstrootje.

Om de soort te helpen stimuleert Vogelbescherming het inzaaien van brede akkerranden met onkruidzaden. Hier vinden de vogels voldoende onkruidzaden en insecten om twee- of driemaal per jaar op de grond een legsel uit te broeden. Ook een in Engeland beproefde methode met Veldleeuwerikveldjes gaat bevorderd worden. Dit zijn kleine niet ingezaaide stukjes land van vier bij vier meter in uitgestrekte graan- en luzerneakkers. Ook nader onderzoek maakt deel uit van het actieplan.

Bron: Nieuwsbrief Vogelbescherming, mei 2005

Geruchten verplaatsing kokkelvisserij naar Mauretanië

Er gaan geruchten dat de Nederlandse kokkelvisserij uit de Waddenzee mogelijk verplaatst zal worden naar de Mauretaanse kustzone, nabij het Nationaal Park Banc d'Arguin. Dit belangrijke vogelgebied is van onmetelijk belang voor de bij ons overwinterende steltlopers. Regelmatig verblijven wel twee miljoen vogels in het Nationaal Park; de grootste concentratie steltlopers in Afrika. Gevreesd wordt dat geld uit het Waddenfonds indirect zal worden gebruikt voor de verplaatsing van de schelpdiervisserij naar Mauretanië. Vogelbescherming is het niet eens met een dergelijke ontwikkeling en heeft daarom een factsheet (feitenoverzicht, red.) over deze schadelijke visserij aan de Mauretaanse minister van Visserij mede-ondertekend.

John Hermans

Vogels in onze tuin

Jolanda Rutten is lid van de redactie van het Bruijsel. Haar interesse voor vogels gaat voornamelijk uit naar vogels die in de tuin voorkomen. Jolanda is moeder van Daan en Lotte en samen met Carel de trotse bezitter van een grote 'diervriendelijke tuin'. Jolanda schrijft elk kwartaal iets over haar eigen belevenissen in deze tuin. Bezoek ook eens haar website www.cdevink.com, voor prachtige foto's.

Dit keer hoef ik niet lang na te denken waar ik over zal gaan schrijven. De Torenvalken in onze nestkast! En... ook nog over een heleboel andere vogeltjes, want wat is het voorjaar toch prachtig, ik raak niet uitgekeken!!

De Torenvalk

Op 11 april liep ik mijn dagelijkse 'rondje om de poel' en toen hoorde ik een 'vreemd geluid'. Tja, ik blijf me er over verbazen hoe fantastisch het is dat ik me verdiept heb in vogelgeluiden. Want ook al herken ik het geluid niet meteen, kennelijk valt het me wel direct op dat het een 'ander geluid is dan anders'. Dus ik kijk omhoog richting het geluid en wat zie ik: Torenvalken bij onze nestkast!! Ik durf het nog haast niet te geloven, maar ze zijn zo duidelijk bezig rondom onze kast dat ik toch wel heel blij word. Het is zo'n speciale ervaring dat die machtige vogels zomaar in een nestkast willen wonen die ik hoogstpersoonlijk zelf gemaakt heb, zomaar aan de hand van een beschrijving uit een boekje! Ik heb mezelf in moeten houden om niet de hele dag bij de poel rond te hangen om naar de ontwikkelingen te kijken. Maar ik wilde toch echt niet het risico lopen dat ik ze daarmee zou verjagen. Dus elke dag even kijken, wel een paar keer de videocamera op statief ervoor gezet en een uur op laten nemen. Wat een fantastische beelden levert dat op zeg! Ik heb gezien dat het mannetje een muis kwam brengen voor het vrouwtje. Deze vloog daar vervolgens weer mee weg om hem ergens anders op te peuzelen. Ook heb ik gezien dat er op een gegeven moment drie Torenvalken rondom de kast aan het 'spoken' waren. Op de kast, in de kast, weer weg, volgende vogel in de kast enzovoort. Het waren twee mannetjes en één vrouwtje. Ook heb ik gezien, en dat staat dus ook op video, dat ze aan het paren waren bovenop de kast. Wat is de natuur toch fantastisch mooi, en dat in onze eigen achtertuin.

Veertien dagen lang hebben we genoten! Steeds als we in de buurt kwamen zagen we Torenvalken. Meestal op de kast, of in de opening van de kast. Soms op een lantaarnpaal in de buurt of op de nok van de schuur van de buurman. En toen werd het stil... Ze zullen wel aan het broeden zijn. Maar het is wel erg stil... Dan zou je ze toch af-en-toe moeten zien? Of in elk geval het mannetje... Op 18 mei wilden we het zeker weten, maar de telegraafpaal waar de kast aanhangt is ruim acht meter lang. Daar kom je zomaar niet bij. We hebben van alles geprobeerd, met een stok en een spiegeltje, en uiteindelijk hebben we mijn videocamera aan een vishengel bevestigd (en ja, hij zat echt goed vast) en daarmee hebben we opnamen kunnen maken in de kast. Helaas, onze angst werd bevestigd, ze waren vertrokken. Er lag zelfs geen ei in, alleen wat strontjes, verder niets. Waarom? We weten het niet. Volgend jaar misschien beter.

De Heggenmus

Ook de Heggemus heeft een speciaal verhaal opgeleverd in onze tuin. Niet zo spectaculair als de Torenvalken, maar wel leuk om te vertellen. Dit grappige vogeltje had namelijk besloten om op ons terras in de kerstboom te gaan wonen. Ja, ik weet het, een kerstboom hoort in het voorjaar al lang in de volle grond te staan en niet meer in een pot op het terras... Maar dat was er dus nog niet van gekomen. Op het moment dat we dit alsnog wilden gaan doen heb ik toch maar even voorzichtig gekeken of er niet toevallig een nestje in zat. Want... ik had toch wel af-en-toe een vogeltje in die richting zien verdwijnen. En ja hoor, een prachtig rond nestje met vier waanzinnig blauwe eitjes erin. Goed te zien vanuit de woonkamer als je weet waar je moet kijken. Het is geen wonder dat dit vogeltje 'blauwlegger' genoemd wordt. Inmiddels zijn er zes Heggemusjes uitgevlogen, het nestje zit er nog in en ach, aan de kerstboom zijn we ondertussen zo gewend dat die nog gewoon gezellig op ons terras staat!

De Roodborstjes

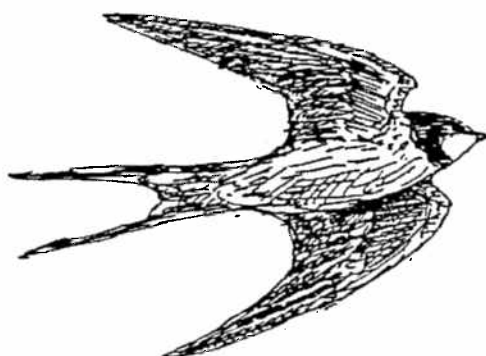
Elk vogeltje met een nestje heeft zijn eigen charme. Maar ons Roodborstje heeft toch ook wel een hele speciale plek uitgezocht om zijn nestje te bouwen, in de pijp van onze afzuigkap! Dus je snapt het al... de afzuigkap maar niet meer gebruikt, het raam open tijdens het koken en genieten van deze drukke vogeltjes die we van achter het aanrecht kunnen bewonderen! Een Roodborstje heeft nogal een groot territorium, dus meestal heb je daarvan maar één nestje in je tuin. Maar wij werden dit jaar verrast met nog een nestje Roodborstjes in onze tuin, in de schuur om precies te zijn. Dit echtpaar had besloten om een nestje te bouwen op ons rek met verbussen. Exact op dezelfde plek als vorig jaar.

Toen we op een avond bij onze sauna zaten uit te blazen, schrokken we ineens van een beestje dat erg moeizaam voorbij vloog. Eerst dachten we aan een vleermuis, maar al snel zagen we dat het een jong vogeltje was. Er bleken zes jonge roodborstjes te zitten onder de veranda waar wij ook zaten: één op de grond; één op een balk; één op de regenton; twee op het gras en twee op een tak. En vader en moeder druk die fluitend hun kroost bij elkaar probeerden te houden. Dit is toch het toppunt van genieten, heerlijk vanuit je luie stoel te kunnen kijken naar jonge Roodborstjes die net uitgevlogen zijn.

Overige vogels

Verder woont de Boerenwaluw weer in ons tuinhuisje (in hetzelfde nestje als vorig jaar); heb ik weer heerlijk genoten van net uitgevlogen Koolmezen en Winterkoninkjes en hoor ik steeds vaker het Goudhaantje zingen in onze tuin. Ook was er nog een Zwartkop die op ons terras spinrag aan het verzamelen was voor zijn nestje. Het is echt te veel om op te noemen, in het voorjaar kan ik wel zes kantjes vol schrijven over vogeltjes!

Jolanda Rutten

Verrassende broedvogels in de Maashorst

In de Maashorst hebben zich enkele nieuwe broedvogels gemeld die voorheen niet bij ons bekend waren. Je ziet dat met de verdere ontwikkeling van het begrazingsgebied de Maashorst steeds interessanter wordt en dat hierdoor meer broedvogels de Maashorst weten te vinden. Ook de toename van de Wespendif wijt ik aan het begrazingsgebied waardoor bijen meer mogelijkheden hebben om zich hier te vestigen. Met de bijen zijn automatisch de Wespendifven gekomen.

Blauwborst

In 2004 hebben we al enige tijd een zingende Blauwborst gehad bij het vennetje langs de Grensweg maar na enkele weken was hier geen Blauwborst meer te zien of te horen. Ook dit jaar zagen en hoorden we de Blauwborst zingen, maar eind mei hebben we in het gebied drie jonge Blauwborsten gezien. Het is dus 100% zeker dat ze hier gebroed hebben. Het eerste zekere broedgeval voor de Maashorst. Je ziet rond dit vennetje steeds meer Elzen groeien wat gunstig is om ook de komende jaren broedende Blauwborsten te hebben.

Rietgors

De Rietgors heeft twee jaar geleden ook met zekerheid in de Maashorst gebroed maar het blijft toch een zeldzame broedvogel. Eind mei hebben we een mannetje en vrouwtje Rietgors gezien die af en aan met voedsel vlogen naar een bepaald hoekje in hetzelfde vennetje langs de Grensweg. Ook dit is een 100% aanwijzing dat de soort hier broedt.

Kruisbek

In het verleden heb ik wel eens vage berichten gehoord dat er Kruisbekken in de Maashorst broedden, maar met zekerheid is dit nooit bewezen. Begin mei heeft Carel van de Sanden enkele foto's gemaakt van jonge Kruisbekken en zelf heb ik half mei langs de Grensweg een paartje Kruisbekken gezien. Uit de foto's is dus nu ook 100% duidelijk dat de soort in de Maashorst heeft gebroed.

Bosrietzanger

Niet alleen de Maashorst laat verrassende resultaten zien. Op dit moment zijn we met een aantal personen de Wijstgronden aan het inventariseren. Op zaterdag 28 mei heb ik in de Loonse en Raktse Beemden maar liefst **dertien** zingende Bosrietzangers gehoord wat kan duiden op even zo veel broedparen. Een ongekend aantal en wat mij betreft een complete verrassing. Ik had wel op enkele paren gerekend maar zeker niet deze aantallen.

John Hermans

De Harde Notenkraker

Wist u dat...

- Vogelwacht Goes Schotland betekent niet dat ze op Goes inschepen!
- Zeven van de 24 Schotlandgangers komen uit Veghel, dat is 88% van alle Veghelse Vogelwachters: het is wel duidelijk waar al het geld zit!
- Zeven van de 24 Schotlandgangers komen uit Uden, dat is 9% van alle Udense Vogelwachters: het is wel duidelijk wie ze daar een week kwijt willen!
- Het team van Jan Verhoeven en John Hermans dat aan de Big Day deelnam was zo sportief het andere team in te seinen dat ze een Roodpootvalk gezien hadden. Het team van Toy daarentegen, had een locatie van de Ransuil gekocht en moet dus nu een heel jaar de dubbele hoon van het verlies dragen.
- Met de start om 7.00 uur en het einde om 13.00 uur was de Big Day meer een Maashorst inventarisatie met conditieslag dan een vogelzoekwedstrijd.
- Met een broedgeval van de Kruisbek is de Maashorst dit jaar weer hard op weg om internationale bekendheid te krijgen. Ook de Blauwborst heeft er jongen! Jammer dat het wel aan het SOVON wordt doorgegeven maar niet aan andere Vogelwachters.
- Als je het aantal waarnemers op Waarneming.nl telt dat aangeeft lid te zijn van de Vogelwacht Uden e.o. dan zitten we nu op 550 leden!! Ik zou zeggen: innen die contributie! en stuur daarmee die andere 81 Udense Vogelwachters naar de Highland games!
- We gaan in Schotland 130 soorten zien!
- De huidige muizenplaag is zo heftig dat er zelfs bruine bosmuizen in de nestkasten gevonden zijn!! Alleen nog iets minder schrikken, de volgende keer.
- Bij een lullig plasje in een in aanbouw zijnde nieuwbouwwijk in Veghel worden de laatste tijd wel erg veel bijzondere vogels gezien: Oeverlopers, Temmincks Strandlopers, Bosruiter, Groenpootruiter, nestelende Witte Kwikken, Wulpen, Patrijzen, Bosrietzanger, Kleine Karekieten, IJsvogels en zelfs copulerende Kleine Plevieren! En dat allemaal vlak naast je auto! Hoef je zelfs niet eens te kloppen!
- Bij de inventarisatie van de bossen van Odiliapeel zijn belangrijke dingen ontdekt (aldus het verslag). Men vond er natuurwaarden, een lijntransectmethode, luidruchtige amfibieconcerten, schepnetinventarisatie van het droog- en vochtig wintereiken-/beukenbos met verschillende doelsoorten, ecologische vogelgroepen, waaronder de bosrandstruweelvogels, beheersadviezen voor biotoopwensen en geïntegreerd bosbeheer, EC waarden, agrarisch randenbeheer van mantelzoom vegetatie. Best wel spannend om daarvoor om kwart voor vijf 's morgens uur op te staan!
- De groep van Toy heeft nog niet betaald voor de locatie van de Ransuil

R. Regulus

Vogelwacht Uden maakt gebruik van nieuwe techniek

Bij Jan van den Tillaart hangt sinds jaren een Kerkuilenkast. Deze kast is de laatste jaren al bewoond door verschillende Kerkuilparen. Jan heeft een aantal jaren geleden twee infrarode televisiecamera's in de kast gehangen, zodat hij de uilen op zijn eigen televisie kan bekijken. Dit gegeven bood ook perspectieven voor de Vogelwacht.

Jan heeft sinds vorig jaar de beschikking over kabelinternet (breedband, red.). Met deze wetenschap ontstond bij de webmasters van onze site het idee om een webcam te plaatsen in de Kerkuilenkast. Jan en echtgenote Anita waren ook enthousiast om dit te proberen. Na een aantal experimenten bij Peter van de Braak thuis, wisten we dat er mogelijkheden waren. We moesten alleen nog een computer zien te regelen. De baas van William van der Velden (IT Plus B.V., red.) bleek bereid om een oude computer beschikbaar te stellen, waarop we de webcam konden aansluiten. Na het trekken van de kabels en het plaatsen van de camera in de kast, konden we gaan proberen de beelden via Internet te publiceren. Dit bleek gemakkelijker gezegd dan gedaan; het duurde zeker twee weken voordat het lukte de eerste beelden op Internet te laten zien. De Kerkuil had in de tussentijd al een ei gelegd. Jammer, dat hadden we dus gemist. De beelden waren in het begin nog slecht. Ook dit moest met vallen en opstaan geleerd worden. Maar na een week of zo waren we in staat om het programma en de camera zo in te stellen, dat we goede beelden via onze site konden laten zien. Het werd nu tijd om de webcam bekend te maken aan vogelkijkend Nederland. We plaatsten op de mailgroepen op Internet een bericht. Dit ging niet ongemerkt voorbij, we hadden de dag daarna bijna zeshonderd zestig bezoekers op de homepage, een absoluut record in de geschiedenis van onze website! Het nieuwtje ging sneller rond dan we hadden verwacht en de interesse bleef niet beperkt tot Nederland. Drie weken na het bekend maken hadden we al ruim driehonderdvijftigduizend bezoekers op de site! De topscore van zeshonderd zestig per dag werd zelfs overschreden.

Even terug naar de Kerkuil

Dit paartje woont al sinds december 2002 in de kast bij de familie Van den Tillaart. Het mannetje is een lichte vorm wat voor het zuiden een minder voorkomend verschijnsel is. Het vrouwtje is donker gekleurd en tevens geringd. Hieronder volgt een stukje geschiedenis:

Overzicht resultaten 2002

Het eerste jaar dat ze de kast bewoonden legden ze het eerste ei op 30 april. In dat jaar werden vijf eieren gelegd, het laatste ei werd gelegd op 11 mei. Op 30 mei komt het eerste jong uit het ei gekropen. Op 6 juni komt het vijfde jong uit het ei, tevens wordt op deze datum een zesde ei gezien. Op 18 juni is er een jong verdwenen, dit is vermoedelijk opgegeten door de andere jongen. Op 19 juni is er wederom een jong opgegeten, de familie Van den Tillaart is hiervan getuige geweest. Het ziet er verder goed uit met de drie overgebleven jongen. Deze worden dan ook op 13 juli geringd. Na 19 juli verlaten de jongen in de avond de kast om er 's morgens weer terug te komen. Vanaf 18 augustus worden de uilen niet meer in de kast waargenomen.

Overzicht resultaten 2003

Hetzelfde paartje was weer aanwezig in de nestkast en op 26 januari wordt de eerste paring waargenomen. Op 14 mei wordt het vrouwtje broedend aangetroffen, ze blijkt twee eieren te hebben. Op 18 mei komt daar een derde ei bij en op 30 mei een vierde ei. Op 14 juni wordt het eerste jong geboren en op 17 juni wordt een tweede jong waargenomen. Op 21 juni worden drie jongen waargenomen. Waarschijnlijk is ook nu een jong opgegeten door de anderen. Vanaf 11 juli worden er nog maar twee jongen gezien. Op 4 augustus zijn beide overgebleven jongen geringd. Na 12 augustus zijn beide jongen uitgevlogen.

Overzicht resultaten 2004

Op 17 maart wordt de eerste paring waargenomen. Op 28 maart wordt het eerste ei gelegd. Na controle blijken er op 3 april vijf eieren te zijn gelegd. Op 2 mei worden drie jongen gezien en twee eieren. Op 14 mei worden vier jongen waargenomen. Eén jong verschilt qua grootte erg veel van de rest. Op 29 mei wordt een jong teruggezet in de kast, hij werd op de weg voor het huis aangetroffen. Op 6 juni worden nog maar drie jongen gezien. Het kleinste jong is waarschijnlijk opgegeten door de anderen. Na 19 juli zijn de jongen uitgevlogen.

Overzicht resultaten 2005

Op 23 maart moet het eerste ei gelegd zijn. Het tweede ei is 27 maart gelegd, het derde ei op 28 maart. Het vierde ei is gelegd op 30 maart, leuke bijzonderheid hiervan is dat dit wordt medegedeeld via e-mail, door een bezoeker op de site uit Finland. Op 1 april wordt het vijfde ei gelegd en op 3 april het zesde ei. Op vijf april wordt het zevende ei gelegd, nog nooit eerder had een paartje in deze kast zoveel eieren gelegd. Dan op 23 april, precies volgens de voorspelling die we hadden gedaan, kruipt het eerste jong uit het ei. De eerste kijker die dit zou melden, werd door ons uitgenodigd om het ringen bij te wonen. Deze eer is toegekomen aan een kijker uit Uithoorn. Dan op 26 april wordt het tweede jong geboren. We hebben al vele vaste bezoekers op de site, want we ontvangen vele reacties via de e-mail. Niet alleen uit Nederland, er zitten zelfs reacties bij uit Canada en Zwitserland. Dan 28 april, het derde jong wordt geboren en op 30 april het vierde jong. Daarna wordt het moeilijk om te zien of de andere eieren nog uitkomen. We vermoeden dat dit wel is gebeurd, want er blijven geen eieren over. We denken dat de jongen zijn opgegeten door de andere jonge Kerkuilen. Ook het vierde jong ondergaat dit lot. Peter heeft dit kunnen waarnemen. Het jong was al dood toen dit gebeurde, één van de ouders was hiervoor verantwoordelijk. Op het moment van dit schrijven (25 mei) zijn er nog drie jongen in de kast, twee van de jonge uilen zijn ten opzichte van het derde jong erg groot. De kans bestaat daarom nog steeds dat ook dit jong het niet zal redden. Vooralsnog ziet alles er gelukkig goed uit.

Terug naar de website

We ondervinden nog steeds problemen met de computer. Daarom is af en toe de webcam niet beschikbaar. We hopen hiervoor volgend jaar een betere oplossing te hebben. Ook willen we eventueel twee camera's gaan plaatsen, zodat we beelden uit verschillende hoeken kunnen laten zien. Het bezoek aan de site is intussen zo groot geworden, dat de toegestane datalimiet wordt overschreden. We waren genoodzaakt om een duurder abonnement te nemen om de site in de lucht te houden. Gelukkig boden een tweetal leden zich spontaan als sponsors aan (AIWT Benelux B.V. en Nobru Technisch Personeel B.V., red.). We konden daardoor de datalimiet verhogen. We zullen in de komende maand nog steeds kunnen genieten van de beelden die de webcam blijft produceren. We hopen dat alle drie de jongen in volle gezondheid zullen uitvliegen. We proberen op de site zoveel mogelijk foto's hiervan te tonen.

Uw webmasters: Toy Janssen en Peter van de Braak.

De webcam is te zien op: http://www.vogelwachtuden.nl/midden_webcam%20kerkuil.htm

Noot Redactie:

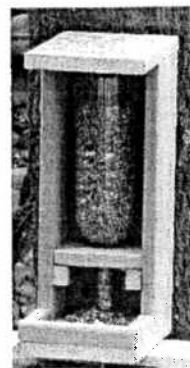
Kortgeleden hebben de melders van het eerste kerkuilenjong (twee vrouwen uit Uithoorn die speciaal naar Mariaheide kwamen en twee meisjes (13 jaar) met hun vader uit Boxmeer) het ringen bijgewoond. Fantastisch vonden ze het om de uiltjes nu live te zien, ze hadden al menig uurtje op onze site naar de uiltjes gekeken. Nadat we bij Jan zijn geweest zijn we ook nog naar de kerk in Mariaheide gegaan en een boerderij "achter de berg" (Bedaf) In totaal waren er die dag twaalf jonge uilen geringd. De melders waren enorm enthousiast en vonden het fantastisch wat wij als werkgroep op het net laten zien!!

Verder een woord van dank voor Jan van den Tillaart voor het beschikbaar stellen van de faciliteiten!!

Bijzonderheden uit de Winkel

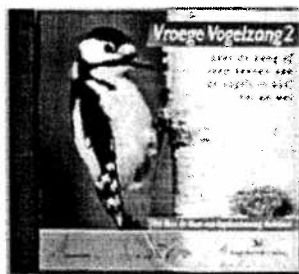
Voederhuisje

Een nieuw product, gemaakt door onze eigen leden. Zoals op de foto's te zien is, is het een degelijk ontwerp en kun je duidelijk zien hoeveel voer er nog in voorraad is. De vogels hebben droog voer in een bak, zodat ze weinig ervan rond strooien. Dit uitzonderlijk mooie voederhuisje is bij de Vogelwacht te koop. De prijs voor dit mooie product is € 8,-

Bij Aad van Toor zijn andere voederhuisjes te koop voor € 8,- . Het is een voederplank met een dak erop. Als je belangstelling hebt kun je hem bellen 0413-264106

Aanbieding!!!

Deze CD's kosten € 9.95 per stuk. Bij de koop van alle drie de CD's samen betaald u slechts € 27,-

Nestkasten

De voorraad nestkasten is bijna op. Weet iemand een manier om tegen een zeer lage prijs, liefst voor € 0,00, aan hout te komen om nestkasten te bouwen? De nestkasten worden vervolgens gebruikt voor de werkgroep nestkasten en voor de verkoop in de winkel. Indien iemand hout heeft of een idee om hier aan te komen tegen bovengenoemde voorwaarde dan is die iemand van harte welkom met zijn/haar bijdrage. Gaarne melden bij Jacques Raats. Zie onderaan voor adresgegevens.

De doelstelling van de winkel:

- Service aan de leden van de Vogelwacht Uden e.o.
- Door verkoop van boeken, kaarten en Cd's met vogelgeluiden steeds meer mensen kennis en interesse bijbrengen voor het vogelleven.
- Door verkoop van nestkasten de vogels helpen bij het vinden van nestelplaatsen in de broedperiode. Vinden van genoemde plaatsen in de vrije natuur wordt zeer bemoeilijkt. De winter staat voor de deur. Honger en kou doen veel vogels sterven. We kunnen helpen door het geven van voedsel in zeer slechte omstandigheden, maar het geven van onderdak is een permanente hulp. Als dan in het voorjaar de meesjes uitvliegen geeft u dat een dubbel prettig gevoel.

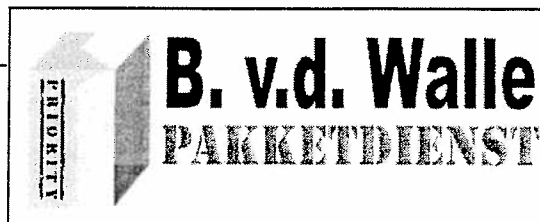
Meer willen weten over vogels? De winkel kan u daarbij helpen:

- Rode boekje van Hayman, zakformaat .....€ 9,50
- Vogellogboek.....€ 1,00
- Gierzwaluw, Huiszwaluw, Boerenzwaluw of Oeverzwaluw.....€ 0,50

Suggesties m.b.t. aanpassing en/of uitbreiding van het winkelassortiment zijn bijzonder welkom.

Coördinator:

Jacques Raats, Maasstraat 65 te Veghel
Telefoon: 0413-369388 (voor afspraak van tevoren even bellen)

**HEEFT U PAKJES TE VERSTUREN,
DIT KAN OOK VIA SELEKTVRACHT DEPOT UDEN.**

Pakjes van 50 gram tot een gewicht van maximaal 12 kg.
Maximale inhoud 100 liter.

B. v.d. Walle Pakketdienst,
Berna Rutten
Karperdijk 20
5406 PH Uden
Tel. 0413-269372
Fax. 0413-267619
e-mail berna.rutten@12move.nl

*Vraag vrijblijvend inlichtingen
De prijs zal u meevallen! (zeker voor
pakjes die niet in de brievenbus passen)*

Nobru.....
TECHNISCH PERSONEEL BV

Detachering, Werving & Selectie

Rondweg 73 (Poort van Uden)
Postbus 73, 5400 AB UDEN

Telefoon: (0413)243610
Fax: (0413)243615
E-mail: info@nobru.nl
Internet: www.nobru.nl

**RIOOL-, REINIGINGS- EN
INSPECTIEBEDRIJF VOOR
GEMEENTE, RIJK EN INDUSTRIE**

Statenweg 31
5428 GD
VENHORST
Tel.: 0492-321405
Fax.: 0492-324375

*Honden & Katten
Speciaalzaak '4Feedt'*

Volkelseweg 26
5405 NA Uden

o.a.

**Hoogwaardig en volledig
honden- en kattenvoer
en benodigdheden**

Kwaliteit hoeft niet duur te zijn

www.4feedt.nl

Superieur lam & rijst 20 kg 24,50 EUR*

Krokante brokken 20 kg 19,15 EUR*

* prijzen onder voorbehoud van wijzigingen

Gewoon even bellen:

(0413) 26 63 98 of 06 22 54 73 69

Of kijk in onze virtuele winkel: www.4feedt.nl

**Gratis bezorgservloe in
Uden, Oss, Veghel,
Nijmegen, Wijchen
en omstreken**

Di. 09.00 - 12.00
Wo. 09.00 - 12.00
Vr. 13.00 - 21.00
Za. 10.00 - 17.00
en ... Op afspraak

**De Kleuter
tuincentrum**

Uw tuinvakman

Alle tuinartikelen, tuinontwerp,
aanleg en onderhoud van tuinen

**Tuincentrum De Kleuter
Goorkensweg 1 - UDEN**

Telefoon: (0413)261078

Fax: (0413)252323

E-mail: info@dekleuter.nl

Internet: www.dekleuter.nl

Van der Heijden
Toningstolletten

Gordijnen
vloerbedekking
binnenzonwering
raamdecoraties
enz.

Neringstraat Oost 7-9
5401 GM Uden
Tel.: 0413-250510
Fax.: 0413-247210

www.vloerenraam.nl

Een huiscollectie Home &
Harmony; een collectie met veel
keus en kwaliteit, speciaal voor u
geselecteerd en vervaardigd.
WELKOM

Het Bloemenmagazijn
Botermarkt 5
5404 NV Uden
0413-267988

Silkmotion

www.silkmotion.nl

**DENKERS EN DOENERS
IN HUISVESTINGADVIES**

Huisvesting Consultancy
Milieu & Regelgeving
Bouwprojectmanagement
Beheer & Onderhoud
Outsourcing Services

Raad op maat?
Bezoek www.nibag.nl

Oude Udenseweg 16
5405 PD UDEN
Tel. 0413 - 33 42 00
Fax 0413 - 26 85 05

Duifhuizerweg 8
5406 TB Uden
Tel. 0413 363785
Fax 0413 342047

*Voor al uw agrarisch
loonwerk*

Slagerij Frans Knobbout

Drossaard 12
5403 ET UDEN
tel: 0413-267354

*Wij bieden u met zekerheid het beste
rundvlees uit Nederland*

COCK ULAND

de fietsenwinkel

Altijd in beweging!

Drossaard 47
5403 ES Uden
Tel. 0413-267088

JM Koerierservice

Voor het bezorgen van
enveloppen tot palletgoederen
in zowel binnen- als buitenland.

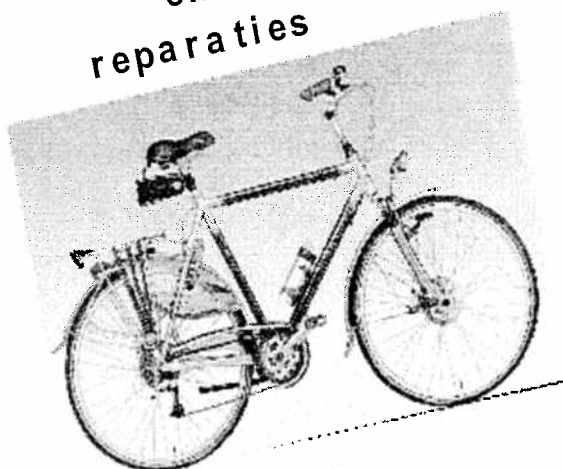
Uitstekende service;
dag en nacht bereikbaar.

Rondweg 77
5406 NK UDEN

Tel.: 0413-272130
Fax: 0413-270146
Mobiel: 06-53752706

WIM DE WILT

Voor al uw
tweewielers
en
reparaties

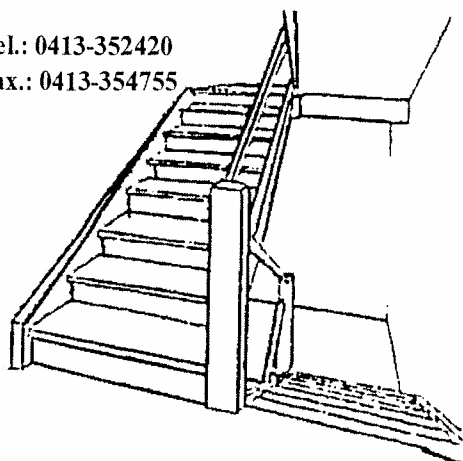
Kerkstraat 4 - Uden - 0413-262620

Th. Peters Machinale Timmerwerken

Het juiste adres voor kozijnen en trappen

Dorshout 6b
5462 GL VEGHEL

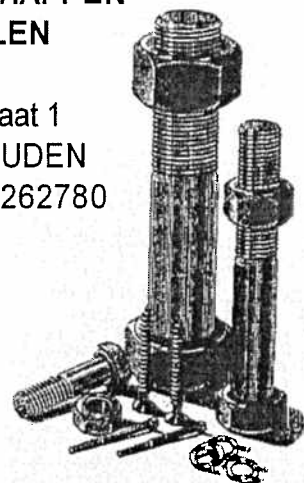
Tel.: 0413-352420
Fax.: 0413-354755

snijders metaal

IJZERWAREN
GEREEDSCHAPPEN
METALEN

Kapelstraat 1
5401 EC UDEN
Tel.: 0413 - 262780

De Bruin
verzekeringen

Velmolenweg 87, 5401 HL Uden
Telefoon (0413) 330 999, Telefax (0413) 253 204
Web site www.debruin.nl
e-mail info@debruin.nl

**Alle verzekeringen
en financiële diensten**

**RIOOL-, REINIGINGS- EN
INSPECTIEBEDRIJF VOOR
GEMEENTE, RIJK EN INDUSTRIE**

Statenweg 31
5428 GD
VENHORST
Tel.: 0492-321405
Fax.: 0492-324375

Laat uw digitale bestanden
gratis afdrukken

WWW.JETTEN.NL

Meld je aan op onze printservice
en je ontvangt 5 gratis afdrukken.
(1 aanmelding per huishouding)

FUJIFILM
DIGITAL
IMAGING
SERVICE

FDI

JETTEN FOTOGRAFIE

**BRESSERS
MANNENMODE**

**Marktstraat 12
5401 GH Uden**

Telefoon: 0413262568

Fax: 0413271305

E-mail: Bressers@wanadoo.nl

Beschermen helpt. Helpt u mee?

**Want één op de vijf
vogels wordt nog
bedreigd!**

De ooievaar is terug. Dat is natuurlijk
goed nieuws. Maar zowel in Nederland
als Wereldwijd groeit de Rode Lijst
van bedreigde en kwetsbare
vogelsoorten nog steeds.
Help mee, word lid en
ontvang gratis een
Zakgids Vogels of
een Nestkast als
welkomst-
cadeau.

**Vogelbescherming
NEDERLAND**

Ja, ik word lid voor f40,- per jaar (65+ f27,50) en ontvang
elke 2 maanden gratis het tijdschrift VOGELS en één van de
welkomstcadeaus. Hiernaast heb ik mijn keuze aangekruist.

Dhr./Mevr. _____

Adres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

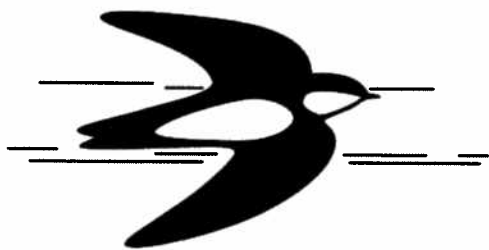
Stuur deze bon naar: Antwoordnummer 1974, 3700 WB Zeist.
Postzegel hoeft niet, mag wel.

JAN PEERENBOOM

**Aannemingsbedrijf
Jan Peerenboom B.V.
Volkelseweg 6
5405 NA Uden
tel: (0413) 26 37 40**

Vogelwacht Uden e.o.

